

Denacionalizacija • Herbersteinove sage še ni konec

Ponovno vse od začetka

Prva zahteva za vrnitev imetja grofov Herberstein und Proskau je bila na ptujsko upravno enoto vložena že davno nazaj, pred več kot desetletjem. Pogoj za začetek postopka vračanja pa je dokažilo o državljanstvu in prav na tej prvi stopnički je vsa zadeva pred nedavnim »padla« in se začenja znova.

Nekdanje imetje Herbersteinov, ki jim je bilo podvržljeno leta 1945, v današnji Sloveniji nikakor ni majhno. Zgolj na ptujskem območju so nekoč imeli ogromno kmetijskih in stavbnih zemljišč, pa seveda tudi stavb, med njimi tudi ptujski grad. Upoštevajoč določila Zakona o denacionalizaciji (Zden) imajo možnost vračila podvržjenega imetja vsi tisti, ki uspejo dokazati, da so imeli nekdanji lastniki ali dediči prvega dednega reda v času zapleme jugoslovansko državljanstvo. To je torej prvi pogoj, da se postopek denacionalizacije sploh lahko začne. In pri Herbersteinih se je zataknilo prav pri tem dokazovanju.

Ne grof ne sinovi niso upravičenci

»V zvezi z zahtevkom grofov Herberstein smo tako morali najprej ugotoviti državljanstvo uradno priznanega lastnika vsega premoženja. Vlogo za zahtevek so podali

vnuki uradnega lastnika, grofa Jožeta Herbersteina und Proskau. Grof je sicer umrl že leta 1944, kot lastnik vseh nepremičnin pa je bil še vedno vpisan v zemljiški knjigi. Po Zden se potem upoštevajo kot upravičenci do premoženja dediči prvega dednega reda, se pravi njegova žena in otroci, če se seveda izkaže, da imajo jugoslovansko državljanstvo. V skladu z zakonodajo smo tako mi v postopku ugotavljali državljanstvo dedičev prvega dednega reda in ugotovili, da nihče izmed njih, torej ne grof, ne njegova žena in ne trije preživeli sinovi niso imeli jugoslovanskega državljanstva. Iz tega sledi, da se postopek vračila ne more niti začeti, ker niso izpolnjeni osnovni pogoji,« je najprej pojasnil načelnik ptujske UE Metod Grah.

Na takšno ugotovitev so nato potomci Herbersteinov vložili pritožbo na vse instance, postopek je trajal več kot tri leta in bil pravnomočno končan, saj so bile vse pritožbe Herbersteinovih vnukov na ugotovitev, da grof (de-

dek) in sinovi (očetje) niso jugoslovanski državljanji, zavrnjene: »Nesporo je bilo torej dokazano in potrjeno, da nihče od teh ni imel jugoslovanskega državljanstva. Odločba o tem je bila izdana leta 2002. Takšna je bila tudi sodba našega vrhovnega sodišča. Na to sodbo se Herbersteini niso pritožili in tako je naša UE na podlagi take sodbe, normalno, izdala odločbo o zavrnitvi zahtevka za vrnitev takoj stavbrega kot zemljiškega imetja. To je bilo junija 2003. Zavrnitev obeh vrst premoženja smo združili v eni odločbi. Sicer je praksa, da to vodita dva oddelka; eno zadevo oddelek za kmetijstvo, drugo zadevo pa oddelek za okolje. Ker pa je šlo za iste vlagatelje in isto premoženje, smo izdali eno določbo za vse!«

Dve ministrstvi odločili povsem različno!

S tem naj bi se zadeva zaključila, toda ne: na takšno odločbo o zavrnitvi zahtevka za vrnitev obeh vrst premoženja so se Herbersteini pritožili: »Pritožbo so v skladu z zahtevami zakonodaje, ker gre za dve kategoriji premoženja, poslali na kmetijsko in okoljsko ministrstvo. Vmes so podali še predlog, da naj ugotovimo državljanstvo za sina Gundegerja, oz. za njegovega sina Georga, ta pa je bil rojen na Ptiju leta 1934. Ampak, ker po zakonih, ki so veljali leta 1945, sin nosi isto državljanstvo kot njegov oče, je jasno, da potem tudi vnuke more imeti drugega državljanstva. Zato smo njihovo zahtevo po ugotavljanju državljanstva vnuka zavrnili, na kar so se ponovno pritožili.«

Pritožbo Herbersteinov v zvezi z odločbo za neupravičenost vračila stavbnih parcel in stavb je okoljsko ministrstvo gladko zavrnilo, sicer res da šele po enem letu. Drugo pritožbo v zvezi s kmetijskimi zemljišči, pa je, nadvse zanimivo, kmetijsko ministrstvo upoštevalo kot upravičeno!

»To je res zelo zanimivo, saj se je eno ministrstvo postavilo na stališče, da smo na UE pravilno in jasno ugotovili, kakšen je krog prvega dednega reda, in potrdilo našo odločitev, drugo (kmetijsko) ministrstvo pa je zavzelo povsem drugačno stališče. Po njihovi diktiji naj bi si mi Zden razlagali napačno in da je potrebno ugotoviti tudi državljanstvo za tega sina ter za njegov prvi dedni red! Dve ministrstvi sta torej spre-

jeli čisto različni stališči! Mi pa smo vezani na odločitev ministrstva in ne moremo razpravljati, kdo ima prav, ampak moramo slediti njihovi odločitvi.«

Odločba upravnega sodišča je precedens v vsej dosedanji praksi!

Vlagatelji so se nato, jasno, pritožili še zoper odločbo ministrstva za okolje, ki je potrjevala odločbo UE in je bila torej za njih neugodna. Zadevo je vzelo potem v roke upravno sodišče in - ugolido pritožbi Herbersteinov: »Tako nam je bila zadeva lani

ga lastnika, njegovega očeta. S to odločbo o zaplembi, naslovljeno na enega sina, pa je bilo zaplenjeno imetje vseh sinov, ki so bili dediči imetja. Zato je po izreku sodišča potrebno kot prvega upravičenca v denacionalizacijskem postopku upoštevati njegovega sina in njegovo potomstvo, se pravi že drugi dedni red! Po drugi strani se po Zden kot prvi upravičenec vedno jemlje uradno vpisani zemljiškognji lastnik.«

Zaplet, na katerega računa najo Herbesteini, je tako dejansko povzročila odločba avnojske vlade, ki je razlastila sina in ne očeta. Ta je bil v času zapleme sicer že pokojni, vendar pa njegovi potomci nikoli niso bili vpisani v našo zemljiško knjigo kot uradni lastniki velikega premoženja.

Zavlačevanja postopka denacionalizacije?!

»Za vse sinove je bilo že ugotovljeno, da niso bili jugoslovanski državljanji. Vemo, da je bil sin Jožef si-

meru znanih staršev, je otrok dobil državljanstvo po očetu, ne glede na kraj rojstva. Tudi če so bili Herbersteinovi sinovi ali vnuki rojeni na Ptiju, to nikakor nima nobene zvezde z državljanstvom.«

Vse skupaj je tako še najbolj podobno igri zavlačevanja. Dejstvo je namreč, da je imel grof Jožef Herberstein češko državljanstvo (nekoč se je to določalo po državi, kjer je imel človek največ premoženja), po njem ga je prevzela tudi njegova žena, to se je pa potem po zakonu prenašalo na vse (moške) potomce in njihove žene. Da bi bila nova odločba, ki jo bodo spisali na ptujski UE potem, ko bodo ugotovili državljanstvo žena in otrok (snah in vnučkov), zato kaj drugačna, torej ni pričakovati. »Uradno tega seveda ne morem reči, dokler ne bo dokazano z dokumenti. Tudi če bo tako, kar sicer res upravičeno pričakujemo, pa to pomeni, da se na takšno ponovno negativno odločbo Herbersteini spet lahko pritožujejo na vse instance, to pa v najboljšem primeru pomeni vsaj še tri leta postopkov.«

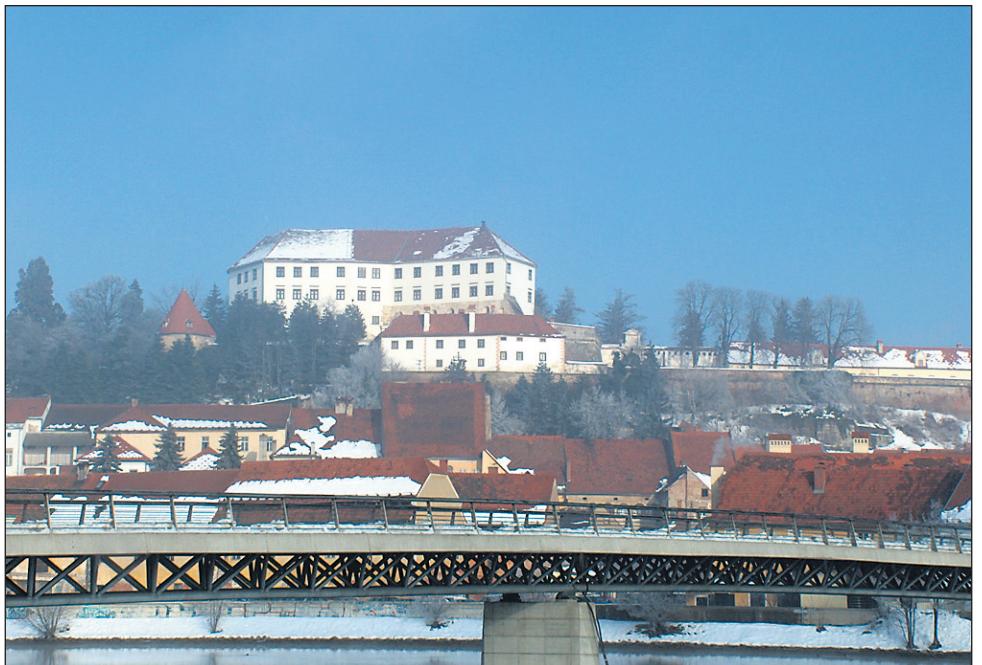

Foto: SM

Med imetje grofov Herberstein spada tudi ptujski grajski kompleks.

v celoti vrnjena nazaj, kar pomeni, da smo spet na začetku postopka ugotavljanja državljanstva s to razliko, da zdaj začenjamо z ugotavljanjem državljanstva pri sinu in njegovih otrocih, oziroma, povedano drugače - v postopku, ki sledi, bomo torej ugotavljali državljanstvo snah in vnukov uradnega zemljiškognji lastnika, grofa Jožeta Herbersteina. To je precedens v sedanji praksi, saj se kaj takega ni zgodilo niti v enem od stotin vodenih postopkov,« razlagata Grah.

S tako odločitvijo sodišča in kmetijskega ministrstva se za obe kategoriji lastništva Herbersteinov začenja ves postopek od začetka. »Sodišče se je pač postavilo na stališče, da njihov razlog, torej ugotavljanje državljanstva za vnuka Georga, rojenega na Ptiju, sicer ni relevantno. Težava pa je drugač; gre namreč za to, da je bila odločba o zaplembi, izdana leta 1945, spisana na sina Jožefu in ne na zemljiškognji vpisane-

cer bil poročen z Magdaleno Bolits, njegov brat Gundeger pa z Welhemino Adamovič. Obe sta bili Jugoslovani, vendar pa je treba vedeti, da so ženske s poroko po takratnih zakonih prevzemale državljanstvo moža, razen v izjemnih primerih, recimo s posebno klavzulo predporočne pogodbe, s katero si je posebej zadržala pravico do svojega državljanstva. V prvem postopku na UE za te žene sinov oz. za snahe nismo ugotavljali državljanstva, saj niso spadale v prvi dedni red. Zdaj bomo to seveda naredili, težko oz. nemogoče pa je pričakovati, da bi dejansko imele jugoslovansko državljanstvo. Enako seveda velja tudi za njihove otroke, torej vnuke, saj so ti prav tako avtomatsko prevzemali državljanstvo očetov, razen v izjemnih primerih, ko je bil recimo oče neznan ali pa če je šlo za sirote neznanih staršev, ki so potem pač dobile državljanstvo države, v kateri so bile rojene. Sicer pa, v pri-

Na ptujski UE bodo po zato ugotovili načelnika novo odločbo (o državljanstvu) spisali v nekaj mesecih. Glede na pričakovano negativno mnenje o državljanstvu bo gotovo sledila pritožba grofov tretje generacije, v skrajnem primeru, kot so že napovedali pred časom, tudi na evropsko sodišče v Strasbourg, če jim pač v tokratnem postopku slovensko vrhovno sodišče ne bo ugodilo.

Zadevi Herberstein tako še zlepa ni videti konca, sploh pa ne, če bodo tudi v prihodnje naša ministrstva zavzemala različna stališča, kot se je to zgodilo tokrat. To pa po drugi strani pomeni, da nad vsem velikim premoženjem Herbersteinov v Sloveniji, predvsem pa na ptujskem območju, visi »denacionalizacijski meč« oz. dvom o (bodočem) lastništvu, kar seveda preprečuje možnost dolgoročnejših načrtov ali morebitnega vlaganja v takšne in drugačne nepremičnine.

SM

Uvodnik

Nimam toliko denarja, da bi kupoval poceni!

Da smo Slovenci še vedno naiven narod, so ponovno pokazali božični akcijski kupi, odpiranje novih trgovskih centrov in seveda začetek ponovoletnih razprodaj, ki se začnejo na praznik svetih treh kraljev, ki so v Sloveniji zaradi naivnosti slovenskega potrošnika izgubili pomen modrosti.

Verjetno se še spomnите decembrskega sprejema trgovske mreže z druge strani Alp, ki je slovenske potrošnike vrgel sredno noč iz postelje zaradi nekaj tisočakov cenejšega televizorja ali sesalca, ne glede na to, da še takrat ta tuji trgovec ni imel odprtih reklamacijskih oddelkov. Ampak to ni pomembno, pomembno je, da je bil poceni. Slovenci očitno nikoli ne bomo razumeli reka: »Nimam toliko denarja, da bi kupoval poceni.«

Nekateri si celo v trgovinah pred razprodajami blago rezervirajo, in to pomeni, da želijo kupiti tisto, česar si sicer ne upajo kupiti, ter kupujejo simbole in ne ekonomski vrednosti. Ampak trgovci to naivnost izkoristijo, se odrečajo povečanemu dobičku in računajo na veliko število kupcev, saj množica spremeni vedenje posameznika. Navadno vzame več stvari, tudi take, ki jih drugače ne bi, saj se ljudje ozirajo na druge. Dejstvo je, da će smo sami in imamo več časa, se odločamo drugače.

Torej smo Slovenci kot kupci popolnoma neinformirani. Ne zavedamo se ne svojih pravic ne zmožnosti, zato potrebujemo sistem vzgoje in informiranja in pričetki moramo proces potrošniškega opismenjevanja. Če sledimo le zvokom trgovskih fanfar, ki želijo ustvariti čim več potreb, izbira brez stranske škode preprosto ni možna. Pričevanja dokazujejo, da so mnogi na račun popustov zadolževali. Nakupovanje je postal ena najmočnejših obsesivno komplizivnih motenj slovenskega državljanina – kupca, ki obstaja šele petnajst let. Očitno so leta stabilizacije na Slovencih, ki v nasprotju s preostalo vzhodno Evropo nikoli niso trpeli pomanjkanja, vseeno pustila močne sledi.

Niti pomisliti ne upam, kaj bi se zgodilo, če bi v Sloveniji mrežo trgovin odprlo kakšno mehiško trgovsko podjetje in bi zelene obleke po akcijski ceni prodajala kar Leticia Calderon – Esmeralda. Si predstavljate, kakšna gneča bi nastala pred trgovino nekaj ur pred odprtjem?

Zmago Salamun

Pogovor z **mag. Alešem Friedlom**, vodjem psihološke službe v psihiatrični bolnišnici Ormož

O mokri kulturi in njenih posledicah

V okviru Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zasvojenosti v občini Ormož je bila (pred)lani ponovno narejena raziskava na temo odvisnosti med mladimi – osmošolci na OŠ Ormož in dijaki drugih ter četrtnih letnikov Gimnazije Ormož. O rezultatih je spregovoril avtor mag. Aleš Friedl, univ. dipl. psiholog, zaposlen v Psihiatrični bolnišnici Ormož.

Prva raziskava je bila narejena 1999, druga 2004. Na vprašanje, kolikor je bil že vinjen, je 2004 le 35 % osnovnošolcev odgovorilo, da nikoli (leta 1999 še 55 %), nikoli je odgovorilo tudi 10 % dijakov drugega in 4 % dijakov četrtega letnika. Kaj pravite na to?

Prva raziskava je bila narejena le na osnovni šoli, ker takrat gimnazije v Ormožu še ni bilo. Raziskava potrjuje razširjenost uživanja alkohola, saj gre za okolje, ki vzpodbuja uživanje alkohola. Iz teorije o tem, kako nekateri ljudje postajajo odvisni od kakšne snovi, poznamo posebno skupino alkoholikov, to so beta alkoholiki po Jelineku, ki izhajajo prav iz takšnih vinorodnih okolij, za katere je značilna mokra kultura. Strokovnjaki so namreč opazili, da ljudje v takšnih okoljih postanejo v večjem številu odvisni kot drugod. To je predispozicija. Vino je v teh krajih bolj dostopno, včasih je bilo bolj dostopno kot voda. Generacije staršev in starih staršev sedanjih solarjev so že majhne uživale jabolčnik, vino je šlo v proda-jo. Tudi kasneje kot odrasli se nagibajo k uživanju alkohola, čeprav jih samo okolje ne prepozna kot alkoholike, ker je to v tem okolju nekaj čisto normalnega in je skoraj pravilo obnašanja. Pri nas je skoraj nenormalno gostu ponuditi vodo ali sok.

Večkrat sem doživel to veliko toleranco do alkohola in že predšolskim otrokom še danes dovolijo pokušati alkoholne pijače, češ, da bodo spoznali različne okuse. Kaj menite o tem?

Otroci dobijo prvi alkohol iz rok svojih staršev ob različnih prazničnih priložnostih, kot so rojstni dnevi, silvestrovsko. Otroci so radovedni in imajo željo, da bi spoznali te pijače, starši pa jim jih ponujajo. Naloga staršev je, da to omejijo. Narobe je, da starši že zelo zgodaj dovoljujejo, da otroci uživajo alkoholne pijače in jim ne povedo, da lahko z rednim uživanjem človek od alkohola postane odvisen. Če starši niso kritični do sebe, tudi do otrok niso.

Foto: vki

Mag. Aleš Friedl, avtor raziskave Odvisnost in mladi v občini Ormož, je psiholog, vodja psihološke službe v Psihiatrični bolnišnici Ormož ter član Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zasvojenosti v občini Ormož.

alkoholom, enako kasneje s cigaretami, pa marihuano. Zato tudi otroci kasneje niso kritični do uživanja alkoholnih pijač, zdi se jim sprejemljivo. Takšen vzorec lahko vodi v alkoholizem. Otroci, pa tudi odrasli, običajno ne vedo, koliko znaša varna meja uživanja alkohola – za moške 2 decilitra vina ali 0,5 žganja ali eno pivo na dan. Za ženske je količina manjša, ker je toleranca manjša – 1 deciliter vina ali 0,3 žganja ali 2,5 decilitra piva na dan.

Iz odgovorov je bilo razbrati, da osnovnošolce v pitje alkohola žene predvsem radovednost, srednješolce pa prijetno počutje in zabava?

To je zelo različno. Kakor kdo. Običajno se k drogam nagibajo tisti, ki imajo težave. Lahko iz primarne družine, lahko so s čim zasvojeni tudi starši, morda se v družini ne razumejo, se kregajo, prihajajo v konflikte ali so se starši ločili. Naša družba je storilnostno naravnana, starši imajo vedno manj časa za otroke, pogosto so zaposleni več kot osem ur na dan. Otroci so tudi storilnostno motivirani, poleg sole sodelujejo v naj-

da se sprostijo. Med njimi pa bodo nekateri po alkoholu posegali tudi takrat, ko bodo v stiskah, ne le ko se bodo zabavali, in ti bodo postali hitro odvisni.

Marihuana je trda droga!

Alkoholu hitro sledi tudi marihuana. Kaj je bolj nevarno?

Pri ormoških osmošolcih je 2 % osnovnošolcev in 18 % dijakov v 2. letniku marihuano v zadnjem mesecu kadilo 1-2-krat, 5 % dijakov pa celo več kot šestkrat. Razširjenost marihuane je visoka, gotovo nad tretjino vseh drugošolcev. V 4. letniku je podobno, saj je le 72 % vprašanih izjavilo, da marihuane v zadnjem mesecu niso uživali.

Marihuana je zelo poceni. Joint stane 500 SIT, nekatere jo morda gojijo celo sami ali poznavajo koga, ki jo goji, tako da je najverjetnejše cigaret marihuane možno dobiti tudi ceneje. Marihuano imajo ponavadi za nedolžno drogo. Pri nas, v Psihiatrični bolnici Ormož, pa ugotavljamo težave povezane z njo. Marihuana povzroča odvisnost, če je ne uživamo, pride do abstinencne krize, ki se kaže kot tresenje rok, znojenje, nespečnost, pomanjkanje energije.

Marihuana ni mehka droga – za te velja, da povzročajo le duševno odvisnost, ampak je trda in povzroča telesno odvisnost. Povzroča psihotične motnje, preganjalne blodnje, delirij, ki je lahko povezan z abstinenčno krizo. Uživalci marihuane imajo amotivacijski sindrom. Nimajo želje, da bi dosegali uspehe v šoli, na delovnem mestu, so apatični, imajo jih za lenuhe. Marihuana povzroča anksiozne motnje, ljudje čutijo tesnobo, napetost, napade panike. Če pride do predoziranja, lahko povzroča tudi halucinacije.

Foto: vki

Mag. Aleš Friedl je analizo sklenil z ugotovitvijo, da kar 44 % dijakov drugega letnika gimnazije in odstotek manj četrtošolcev ne verjame, da sploh obstaja kakšen preventivni ukrep, ki bi pripeljal do manjše uporabe alkoholnih pijač med mladimi.

K nam nihče ne pride, ker je odvisen od marihuane ali ker bi se želel tega znebiti. Ljudje marihuane niti ne doživljajo kot drogo, od katere je človek lahko odvisen. Uživalci marihuane se običajno rekrutirajo iz skupine kadilcev, tisti, ki ne kadijo, običajno marihuane ne uživajo. Razen v primerih, če jo zapečejo v kolaču, to pa je nekoliko redkeje. Osebno dvomim, da je nekdo, ki je poizkusil marihuano, pri tem tudi postal običajno je tu še vsaj ekstazi.

Zanimivo je, da ekstazi v Ormožu ni prisoten, poizkusilo naj bi ga le 2 % osnovnošolcev in 5 % gimnazijcev. Ta droga je sicer po Sloveniji zelo razširjena. Zakaj ne v Ormožu, je cenovno nedostopna?

Morda je to pogojeno s kulturo, ker v okolici Ormoža ni toliko rave partijev, saj ekstazi velja za plesno drogo, morda pa ni toliko dostopen. Mladi ekstazi jemljejo, da vzdržijo v visokem ritmu ves čas zabave. Nevaren je zaradi dehidracije, povišane telesne temperature in komplikacij v zvezi s tem. Cena pri odločitvi za drogo praktično ne igra nobene vloge. Pomembno je le ravnanje vrstnikov. Vsi želijo imeti drogo, ki je v neki družbi »in«. Če se odločijo za drugo vrsto droge, zamenjajo tudi družbo.

Kaj mlade žene, da poskusijo droge?

To je zelo različno. Kakor kdo. Običajno se k drogam nagibajo tisti, ki imajo težave. Lahko iz primarne družine, lahko so s čim zasvojeni tudi starši, morda se v družini ne razumejo, se kregajo, prihajajo v konflikte ali so se starši ločili. Naša družba je storilnostno naravnana, starši imajo vedno manj časa za otroke, pogosto so zaposleni več kot osem ur na dan. Otroci so tudi storilnostno motivirani, poleg sole sodelujejo v naj-

različnejših dejavnostih, da se potem lahko vpšejo v bolje šole. Nekateri otroci teh pritisakov ne vzdržijo, se pred njimi zlomijo oziroma jih poskušajo omiliti z drogo.

Kaj se je na tem priporoču spremenilo od takrat, ko sva bila midva te starosti, da so si najini starši delali skrb?

Pred kratkim smo imeli obletnico mature. V času šolanja je za naš razred veljalo, da smo najgroznejši, bivši razrednik pa je priznal, da je danes vse še bistveno slabše. To se vidi tudi pri problematični odvisnosti. Obseg zasvojenosti po svetu in v Sloveniji narašča.

Starši naj bi preživelci čim več časa z otrokom, ne le v zvezi z domaćimi nalogami, ampak da so si tudi čustveno bližu, da se zanimajo, kdo so otrokovi prijatelji, iz kakšnih družin izhajajo. Če bo otrok čutil, da je v družini spremenjen, da so ga starši veseli, da jim je v zadovoljstvo, da so v njegovi družbi, bo razvил samozaupanje in samozavest, da se mu ne bo treba dokazovati skozi opozicijo proti starejšim. Tudi v obdobju adolescence se je treba z otroci redno pogovarjati. Najslabše je pustiti, da problemi ostajajo v zraku, da otrok zapolupne z vrsti in se zaklene v svojo sobo. Konflikt je treba razrešiti. Za to pa morajo biti tudi starši dovolj zreli, da vse te izbruhe, ki adolescenco spremilajo, zmorejo, da so jih sposobni čustveno prenesti.

Da skušajo sami pri sebi razčistiti, koliko imajo prav oni in koliko otroci. Otroci imajo velikokrat prav. Po drogi segajo ljudje, ki imajo težavo s komunikacijo. Za alkoholike pravijo, da namesto da bi govorili, raje pišejo. So molčeči, vase zaprti, ne izpostavljajo težave, problemov, ne znajo izražati čustev. Če bo otrok začel uživati mama, gotovo ne bo v njegovem interesu, da to komu zaupa. Vprašanje je, kdaj bodo starši to opazili. Običajno opazijo šele nekaj časa potem, ko otrok že začne dobivati slabe ocene v šoli, ko ima precej neopravičenih ur, ko se stvari zakomplikirajo. Pa še takrat marsikateri starš ne verjame, oziroma noče verjeti. Bolje se bodo o nevarnosti drog morali poučiti tudi drugi, ki delajo z mladimi. Da se ne bo ponovno zgodilo, kar se je na izletu ene izmed osnovnih šol, kjer je deklet posegal po mamilih in jo je pri tem zasačila učiteljica. Namesto da bi o tem obvestila starše, učitelje, ravnatelja, pristojne svetovalne službe, je dekletu rekla, naj »to« brž skrije ...

viki klemenčič

Ptujski Diamantna poroka

65 let srečnega zakona Kristine in Bogomirja Kostanjevec

V poročni dvorani na Magistratu je bila v soboto, 7. januarja, nevsakdanja slovesnost diamantne poroke, ki sta jo po 65 letih zakonske zveze potrdila Kristina in Mirko Kostanjevec iz Ptuja.

Pred pooblaščenim zastopnikom za sklepanje zakonskih zvez Filipom Maučičem, matičarko Sonjo Kokol in županom mestne občine Ptuj dr. Štefanom Čelanom sta po 65 letih svoj zakonski DA potrdila diamantnopočočenca **Kristina in Bogomir Kostanjevec** iz Poljske ceste 24 v Ptaju. Po tem, ko je njuno skupno življenjsko pot zbranim ob slavnostnem trenutku predstavila vnučinja Mateja in so ju svečano razglasili za diamantnopočočenca, jima je po podpisu slovesne listine ob visokem zakonskem jubileju prvi čestital župan dr. Štefan Čelan ter jima ob tej priložnosti izročil spominsko darilo Mestne občine Ptuj.

Ko sta se spoznala, je bila **Kristina Podmenik** še mlado cvetoče slovensko dekle, **Mirko Kostanjevec** pa športnik po postavi, markovski lev po izgledu in pravnik po poklicu. Obojestranska simpatija je prerasla v resno ljubezen, ki sta jo kmalu okronala s poroko. Pred oltar cerkve sv. Martina na Hajdini sta stopila mrzlega zimskega dne, 1. januarja 1941, in si obljudila zvestobo do groba.

Zgodovinski dogodki mladopočencem niso bili načljenjeni, saj je vojna vihra po treh dneh poročnega dopusta

preprečila njuno zakonsko srečo in ju za nekaj časa ločila. Iz nemškega ujetništva je prišlo le skopo sporočilo, da je Mirko živ, bolj vesela pa je bila novica, ki mu jo je Kristina poslala v ujetništvo, da je 16. avgusta 1941 rodila hčerko, ki so jo krstili za Bogomilo.

Po ujetništvu je sledila Mirkova služba na uradu za delo v Ptaju, v Brucku na Muri in v Gradcu. Ker pa se je Mirko vedno zavedal svojih korenin, je skrivoma odšel v partizane. Tudi Kristina ni prenesla okupatorjev, saj je delovala kot obveščalka na terenu. Žal pa njuna pripadnost osvobodilnemu boju ni ostala prikrita okupatorju. Za oba je sledilo obdobje skrivanja, bežanja iz kraja v kraj, negotovosti in skrb.

Toda kmalu je prišla sveta svoboda in mlada družina je bila v veselju spet skupaj. Zmag in rojstvo nove države sta kmalu okronala z novim družinskim članom, saj se jima je 21. oktobra 1947 rodil še sin Zdravko.

Po končani vojni je Mirko pričel delati na sodišču v Ptaju, nato pa nadaljeval na mariborskem sodišču, kamor se je družina preselila leta 1948. Sledila so leta strokovnega in družbenopolitičnega delovanja, čemur je bil predan z

Kristina in Bogomir Kostanjevec sta si po 65 letih z nasmehom še enkrat izmenjala poročna prstana.

dušo in telesom. Družinske obveznosti sta si lepo razdelila, tako da je Mirko, ki je živel za svoj poklic, skrbel predvsem za finančno plat, Kristina pa je poleg službe pridno skrbela za dom in družino.

Predanost poklicu in strokovnost je leta 1964 Mirku odprla pot na Vrhovno sodišče v Beogradu, kjer se mu je čez dve leti pridružila še Kristina in tako sta do leta 1974 skupaj kovala bratstvo in enotnost. Po vrnitvi pa sta se leta 1976 dokončno nastanila v svoji hiši z manjšim vrtom na Poljski cesti 24 (pri Roku), kjer živita še danes.

Lopata za Kristino in pero za Mirka sta neusahljiva izvora energije, ki jima kljub viso-

ki starosti dajeta moč in voljo do življenja še danes. Kristina z veseljem ureja vrt in okolico njune hiše, Mirko, bolj znan kot Bogomir Kostanjevec, pa še vedno rad pravno svetuje in kljub 94 letom piše strokovne članke, saj je še vedno redni dopisnik Štajerskega tednika. Njuno veselje je toliko večje, ko ju obiščeta hčerka Mina in sin Zdravko z družinama ter seveda njuni trije vnuki Andreja, Marko in Mateja.

Kristini in Mirku Kostanjevcu ob razglasitvi za diamantnopočočenca tudi iskrene čestitke uredništva Štajerskega tednika in Radia Ptuj ter še veliko zdravih in srečnih skupnih let!

M. Ozmeč

Ormož • Vrhovno sodišče RS potrdilo odločitev sodišča prve stopnje

Prodaja občinskega premoženja zakonita

Vrhovno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani je zavrnilo pritožbo, ki sta jo na odločbo mariborskega upravnega sodišča vložila Alojz Sok in Branko Šumenjak v imenu občinskih odborov strank Nove Slovenije in SDS.

Pravdanje se vleče že lep čas in je tako prešlo še instanco vrhovnega sodišča. Kot smo poročali, sta Alojz Sok in Branko Šumenjak že pred letošnjim poletjem zahtevala razpis referenduma, na katerem naj bi občani občine Ormož odločali o Spremembah in dopolnitvah letnega programa prodaje občinskega premoženja, ki ga je sprejel občinski svet. Ker je župan sklicujoč se na Zakon o javnih financah in Statut občine Ormož pobudo zavrnil, sta se Sok in Šumenjak odločila poiskati pravico na sodišču. Vložila sta tožbo za presojo zakonitosti ravnanja v zvezi s prodajo občinskega premoženja, o katerem bi po njunem mnenju morali odločati na referendumu občani in občanke občine Ormož. Tako je pristojno sodišče v Mariboru

zupanovo odločitev avgusta lani odpravilo iz proceduralnih razlogov in zadevo vrnilo v ponovno odločanje. Novembra pa je senat mariborskega Upravnega sodišča potrdil zakonitost ravnanja župana in občinskega sveta. Sklep se nahaja na točno določeno prodajo občinskega premoženja in tako po obliki kot vsebinini splošni akt, o katerem je mogoče odločati na referendumih. Zadeva je romala tudi na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, kjer sta pobudnika želeta doseči ničnost že izvedene prodaje parcele in stanovanja ter ničnost razpisa za zbiranje ponudb poslovnegodeleža v podjetju Komunalno podjetje Ormož, d. o. o. Tudi Vrhovno sodišče je odločilo, da lahko občani odločajo na referendumih le o vprašanjih,

ki so vsebina splošnih aktov občine, razen o proračunu in zaključnem računu občine ter o splošnih aktih, s katerimi se predpisujejo občinski davki in druge dajatve, in zavrača pobudo za razpis referenduma, saj ga ni mogoče razpisati v nasprotju z zakonom.

Občinski lastniški delež v Komunalnem podjetju Ormož je bil tako prodan za okrog 92 milijonov tolarjev. »Čeprav postajajo dejanja, ki se jih poslužujejo posamezni opozicijski svetniki, že kar absurdna, smo v občinskem vodstvu po drugi strani sedva zadovoljni, saj smo ponovno dobili potrditev, da so naše odločitve prave, predvsem pa zakonite. Prodaja občinskega 30,94-odstotnega lastniškega deleža v Komunalnem podjetju Ormož, ki

viki klemenčič ivanuša

ga je odkupilo Komunalno podjetje samo, je tako postalno ormoško in se ni zgodil scenarij tujega lastništva, kot ga je očitala opozicija. Prav tako pa so sklep o prodaji deleža občinskega premoženja Komunalnega podjetja Ormož občinski svetniki ponovno potrdili na decembrski občinski seji. Ker peščica opozicijskih občinskih svetnikov ni dobila podpore med ostalimi izvoljenimi svetniki, so se ponovno zatekli v pravdanje na sodišču in ponovno doživeli sodno zavrnitev,« je sodbo ljubljanskega vrhovnega sodišča komentiral župan Vili Trofenik, so zapisali v sporocilu za javnost podjetja Dialog, ki skrbi za komuniciranje župana z javnostmi.

ga je odkupilo Komunalno podjetje samo, je tako postalno ormoško in se ni zgodil scenarij tujega lastništva, kot ga je očitala opozicija. Prav tako pa so sklep o prodaji deleža občinskega premoženja Komunalnega podjetja Ormož občinski svetniki ponovno potrdili na decembrski občinski seji. Ker peščica opozicijskih občinskih svetnikov ni dobila podpore med ostalimi izvoljenimi svetniki, so se ponovno zatekli v pravdanje na sodišču in ponovno doživeli sodno zavrnitev,« je sodbo ljubljanskega vrhovnega sodišča komentiral župan Vili Trofenik, so zapisali v sporocilu za javnost podjetja Dialog, ki skrbi za komuniciranje župana z javnostmi.

viki klemenčič ivanuša

Od tod in tam

Polensak • Božično-novoletni koncert

Foto: SM

Minilo nedeljo popoldne je domače turistično društvo v dvorani gasilskega doma na Polensaku priredilo že v decembru napovedan tradicionalni božično-novoletni koncert. Čeprav so praznični dnevi že mimo, se to ni to prav nič poznašo ne pri številu obiskovalcev, ne pri nastopajočih, ki so z igranjem in petjem pripravili nadvse prijetno vzdušje. Na odru so se zvrstili godbeniki Godbe na pihala iz Dornave, učenci glasbene šole Zlatka Munda, moški pevski zbor in Predice s Polensaka ter cerkveni pevski zbor, ansambla Upanje in Kostruni, s svojim nastopom pa so glasen aplavz poželi tudi učenci domače osnovne šole.

SM

Dornava • Še en božično-novoletni koncert

Foto: SM

Tudi v cerkvi Sv. Doroteje v Dornavi je bilo v nedeljo zvečer cutiti in slišati božično-novoletne napeve. Tako kot na Polensaku so namreč tudi v centru občine minilo nedeljo izbrali za koncertni dan. Pred zbranimi obiskovalci je nastopil domači cerkveni pevski zbor, ki letos praznuje desetletnico obstoja, zapel je oktet iz Dornave, večerno prireditve pa je z odpetimi skladbami zaokrožil še otroški pevski zbor.

SM

Dubrava • Zimsko sosedsko druženje

V naselju Sodinci je delček, ki ga domačini imenujejo Dubrava. Sosedje so tam dobre volje in najboljši dokaz za to je sosedski snežak, ki so ga s skupnimi močmi postavili v novoletnih praznikih. Treba je povedati, da ne gre za družine z majhnimi otroki, ki bi opravili vse težko delo postavljanja snežaka. Ne,

na delo so se spravili odrasli. Kakšnih deset jih je v prazničnem popoldnevu razbijalo monotonijo in dolgas z nostalgično postavitvijo snežaka. Delo so popoteno opravili, saj je snežak visok dobra dva metra in pol. Potem so si privoščili malico in okrepčilo in se podali na pohod. Plod konstruktivnih dogоворov na poti je bila odkupilo, da snežaku, ki je stal tako sam samcat, poskrbijo za družbo. Zato so po vrnitvi s pohoda postavili še dva manjša snežaka! Sicer pa so prebivalci Dubrave znani po družabnosti. V preteklih poletjih so si na travniku uredili igrišče za odbojko, nogomet, postavili so tudi keglešče in koš, vse skupaj pa obdali z ograjo, da se žoga ne skotila na cesto. Največ se seveda družijo poleti, ko se jim pridružijo tudi prebivalci Sodincev in Podgorcev, še posebej pa so priljubljena prvomajska družabna srečanja in kres, je povedala Dubravčanka Ljuba Fišer.

Foto: zasebni arhiv

Destnik • Veliko so postorili od leta 2003 naprej

Drugo leto 500 let fare

Še tričetrt leta loči občine v Sloveniji do lokalnih volitev, zato se že v mnogih okoljih spogledujejo s prehojeno potjo in razmišljajo o dosežkih, ki so jih v enem mandatnem obdobju dosegli.

V občini Destnik so s prehojeno potjo zadovoljni. Obračun dela vsako leto predstavijo v decembru, ko občinski svet sprejme občinski proračun za naslednje leto. Tudi letos so ga že sprejeli in se obenem ozrli na prehojeno pot od leta 2003 naprej.

Kot nam je dejal župan občine Destnik Franc Pukšič, so v letu 2003 modernizirali lokalne ceste v Placarju, proti šoli, uredili so križišče pri gaislškem domu. Kupili so zemljišče na Drstelji za ureditev režijskega obrata ter za potrebe osnovne šole, da je možno razširiti športno igrišče pod šolo, kar bo investicija za naslednja leta. V tem letu je občina nabavila tudi traktor za potrebe režijskega obrata. Lotili pa so se tudi sanacije potoka Rogoznica, ki je velkokrat poplavljala, ta investicija je potekala v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo. Uredili so tudi spominsko obeležje na pokopališču in se s tem poklonili žrtvam prve in druge svetovne vojne.

Leta 2004 je bila glavna investicija v občini Destnik vrtina Janežovcih. Ta investicija je zaključena. Vrtina je globoka 824 metrov, izdelane so vse analize o vodi in je torej odlično izhodišče za turistično-rekreacijski center, ki ga pripravljajo. Tega leta so v Destniku kupili tudi kulturno dvorano od katoliške cerkve. Investicijo letos zaključujejo. Nadaljevali so s četrtou fazo kanalizacije v centru občine, uredili so oporni zid

na pokopališču, uredili vodovod na Drstelji ter dokončali javno razsvetljavo v Doliču in Zasadih.

V letošnjem letu so se lotili štirih večjih projektov. Pravili so razpis za pripravo študije glede idejne zasnove in vsega, kar je potrebno za investitorje za rekreatijsko tu-

ristični center v Janežovcih. Idejno zasnova je občinski svet že sprejel, predstavljena pa je bila tudi občankam in občanom. Sedaj je potrebno najti investitorje. V zvezi s tem potekajo številni razgovori z domačimi in tujimi zainteresiranimi bodočimi investitorji.

Moderniziran odsek ceste proti Destniku

Občina sodeluje tudi pri rekonstrukciji regionalne ceste. Prva faza te rekonstrukcije je že narejena, oziroma je končana, zaključena pa naj bi bila v naslednjem letu. Ob tej rekonstrukciji poteka tudi kanalizacija ob tej cesti. Za ta del bo občina najela kredit v višini 85 milijonov tolarjev, ki ga bo pokrila s komunalno takso. Do sedaj ima občina zgolj 18 milijonov kreditov.

V letošnjem letu bi radi zaključili tudi investicijo v kulturni dvorani. Za kulturno dvorano je bilo najprej predvidenih 80 milijonov tolarjev, investicija pa se je povečala na 130 milijonov, saj je bilo potrebno porušiti več sten, kot je bilo prvotno predvideno, namreč zgolj eno steno. Nove temelje je bilo potrebno postaviti na jugu in severu.

V občini namenjajo tudi ustrezna sredstva za svoja društva, ki jim nudijo ustrezne delovne pogoje v športni dvorani, za kulturnike pa bodo pogoji še boljši, ko bo končana adaptacija kulturne dvorane.

V občini so zadovoljni, da so se odločili za svoj režijski obrat, saj so na ta način prihranili veliko sredstev pri obratovanju občine. Po vsej občini so namestili tudi oglasne table, tako bo tudi plakatiranje urejeno na ustrezni način.

Za leto 2006 občinski svet v proračunu načrtuje 436 milijonov tolarjev prihodkov in 546 milijonov odhodkov.

20 odstotkov proračuna gre

Franc Pukšič, župan občine Destnik

li bodo tudi dve kolesarski poti. Naslednje leto bo za Destnik pomembno leto, saj bodo praznovali 500-letnico fare, ob tem bodo izdali tudi zbornik.

Najpomembnejše investicije v naslednjem letu so: dokončanje kulturne dvorane, rekonstrukcija regionalne ceste, rekonstrukcija ceste v Jiršovcih, rekonstrukcija poti proti starim opekarji. Uredi-

Franc Lačen

Križevci • Kolektivna pogodba v podjetju Tondach Slovenija

Pogodba je kakovostnejša

V prostorih podjetja Tondach Slovenija v Borecih v občini Križevci pri Ljutomeru sta predstavniki sindikata tega podjetja Milan Antolin in direktor podjetja Tondach Slovenija Jože Štrakl, ob prisotnosti sekretarke Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Območne organizacije za Pomurje Zdenke Bobovec in sekretarja Sindikata gradbenih dejavnosti Oskarja Komaca, podpisala podjetniško kolektivno pogodbo.

"Po krajših usklajevanjih je sindikat v imenu zaposlenih podpisal kvalitetnejšo podjetniško pogodbo od predhodne, panožne pogodbe za gradbene dejavnosti. Nova kolektivna pogodba zaposlenim zagotavlja izboljšano socialno varnost in boljše vrednotenje dela," je dejal Antolin, Štrakl pa je dodal: "S podpisom kolektivne pogodbe smo naredili še korak več k doseganju urejenih medsebojnih odnosov, ki so eden

MŠ

Milan Antolin in Jože Štrakl (desno) sta podpisala podjetniško kolektivno pogodbo.

Lenart • Obisk obrambnega ministra Karla Erjavca

Slovenija potrebuje gospodarske in socialne reforme

Lenarska območna organizacija Demokratične stranke upokojencev Slovenije (Desus), ki združuje občinske odbore iz občin Benedikt, Cerkvenjak, Lenart in Sveta Ana v Slovenskih goricah, je pripravila delovno srečanje s stranknim predsednikom in obrambnim ministrom Karelom Erjavcem.

Ministra so seznanili z gospodarskimi in socialnimi razmerami na lenarskem območju in mu predstavili nekatere organizacijske, kadrovske in finančne težave, s katerimi se ubadajo pri delu na terenu. Kljub temu so v zadnjem obdobju število članov povečali s 30 na 150, kar je dobra napoved tudi pred bližajočimi se lokalnimi volitvami. Nanje se bodo poskušali dobro pripraviti. Predsednik Karel Erjavec jim je pri tem ponudil pomoč in podporo.

Dalj časa so se zadržali v izmenjavi stališč o predvidenih gospodarskih in socialnih reformah v Sloveniji. Predsednik Desusa in obrambni minister Karel Erjavec je podrobneje predstavil ures-

ničevanje strankinega programa in njeno delovanje v vladni koaliciji. Menil je, da so sposobni prevzemati odgovornost za vodenje države, kar dokazujejo z zdajšnjim aktivnim delovanjem v vladni koaliciji in poudaril, da je bila odločitev stranke za vstop v vlado pravilna. Položaj upokojencev v Sloveniji je prav po njihovi zaslugi boljši in tudi sicer si bodo nenehno prizadevali, da bi kot samostojna in neodvisna stranka delovali v dobrobit članov in vseh državljanov Slovenije. Podrobneje je predstavil tudi stališča okoli reform in povedal, da so te nujne, saj brez njih ni mogoče pričakovati razvoja in prihodnosti. O njih so v stranki stekle razprave, stališča do ukrepov je že spre-

jel tudi strateški programski svet Desusa in večino predlaganih ukrepov podpirajo. Izjema sta le enotni davek na dodano vrednost in enotna davčna stopnja. Okoli slednje se bodo še pogovarjali in ukrep podprtli le v primeru, če bo prinesel več produktivnih delovnih mest in ne bo ogrozil socialno ogroženih slojev. Ne podpirajo pa enotnega davka na dodano vrednost in se zavzemajo za iskanje takšnih rešitev, ki ne bodo prizadele upokojencev in socialno ogroženih slojev prebivalstva Slovenije.

Za reforme se odloča in jih sprejema celotna Evropa, tudi pri nas pa bodo uspele le, če jih bodo ljudje čutili za svoje. Slovenija je v 15 letih samostojnosti dosegla po-

membne uspehe, s članstvom v EU smo dobili vstopnico, da znotraj nje tekujemo in se dokazujemo. Gospodarske ter socialne reforme, ki jih pripravlja vlada, so tako del prizadevanj, da postanemo še uspešnejši. Potrebujemo gospodarski razvoj, nova delovna mesta, višjo produktivnost, večjo konkurenčnost in večjo socialno varnost.

Gre za razvoj in našo boljšo prihodnost, je še poudaril predsednik Desusa in obrambni minister Karel Erjavec na delovnem pogovoru v Lenartu in menil, da mora Slovenija dihati z enimi pljuči, ne pa se po nepotrebni prepričati za oslovo senco.

Marjan Toš

Ptujski • Kaj se dogaja v Knjižnici Ivana Potrča

Ne gre za odpovedi delovnega razmerja

Po Ptiju so se razširile govorice, da naj bi direktorica Knjižnice Ivana Potrča na Ptju pred koncem svojega mandata nekaterim delavcem dala odpoved delovnega razmerja. Direktorico Tjašo Mrgole Jukič, ki ji v tem mesecu poteče petletni mandat v tem zavodu, smo obiskali in jo poprosili za razgovor.

Kako resnične so govorice v zvezi z odpovedmi delovnega razmerja nekaterim delavcem Knjižnice?

T. M. J.: »Po novi zakonodaji smo se tudi v Knjižnici morali na novo ustanoviti. V skladu s tem smo morali izdelati tudi novo sistemizacijo delovnih mest, ki smo jo pripravili in sprejeli v soglasju s svetom zavoda in soglasjem sindikata. Po novi zakonodaji morajo biti sistemizirana delovna mesta takšna, kot so v katalogu poklicev. To smo tudi storili. Vse te spremembe, nekateri poklici se drugače imenujejo, pa terjajo tudi nove delovne pogodbe, ki smo jih pripravili in dali delavcem v podpis. Večina delavcev, razen nekaj izjem, so te pogodbe že podpisali. O tem so bili vsi delavci obveščeni, na to temo smo organizirali tudi predavanje delovne inšpektorice, da je obrazložila, zakaj so nove pogodbe potrebne. Pogodbe so enake za vse delavce, delavec mora imeti podpisano delovno pogodbo, ki je skladna z njegovo sistemizacijo.«

Koliko delavcev ni podpisalo nove pogodbe?

T. M. J.: »Štirje. Ker pa dobivam revizijo, sem se morala poslužiti pravnih sredstev. Zato sem tem štirim delavcem dala odpoved stare delovne pogodbe in v podpis novo pogodbo.«

Torej ne gre za odpoved delovnega razmerja!

T. M. J.: »Ne gre. V tridesetih dneh morajo podpisati novo pogodbo, če želijo še naprej delati v Knjižnici. Pogodba je stvar dveh partnerjev. Nove pogodbe so popolnoma enake za vse delavce, vsem ostane ista plača, v bistvu ne gre za druge spremembe, razen pri enem delavcu, ki nima ustreznih izobrazbenih pogojev in tudi nima pogojev za delo na delovnem mestu, na katerem trenutno je. Temu se je ponudila pogodba, primerna njegovi izobrazbi in sistemiziranemu delovnemu mestu, ki je temu primerno usklajeno. Ne gre pa za delavca, ki bi imel v Knjižnici že daljši delovni staž.«

Kaj je sporno v novi klasifikaciji poklicev?

T. M. J.: »Prej so bili poklici v sistemizaciji natančneje določeni. Velja pa nova sistemizacija za vso Slovenijo in tudi za vse slovenske knjižnice.«

Izeka se Vam petletni mandat vodenja ptujske Knjižnice. Kaj bi lahko rekli o tem obdobju?

T. M. J.: »Ko sem se prijavila

Foto: Fi

Tjaša Mrgole Jukič

za direktorico Knjižnice, sem menila, da bom lahko veliko postorila v oddelku za domoznanstvo, saj sem prišla iz arhiva. A niti slučajni ni bilo tako, saj je bilo potrebno glede na spremembe v knjižničarstvu postoriti veliko drugih stvari. Od začetka tudi ni bil najbolj zavidljiv finančni položaj Knjižnice. Financirala jo je v glavnem Mestna občina Ptuj, saj takrat še ni bilo novega zakona, ki je kasneje to financiranje uredil. Danes občine financirajo našo dejavnost v dveh elementih, glede delovanja in glede nakupa knjig. Smo knjižnica, ki v Sloveniji pokriva največ občin, klub temu nam je uspeло izdelati model financiranja. Imamo dvanajst občin ustanoviteljic, z ostalimi pa imamo podpisane pogodbe. Urejanje internih aktov je bil zame velik zalogaj. Danes so ti akti urejeni.«

Nakup knjig podvojen

Kako je z nakupom knjig?

T. M. J.: »Urediti je bilo potrebno nakup knjižničnega gradiva. Sedaj se je potrebno prijavljati na razpise, prej je država nakup knjig urejala glede na število prebivalcev. Kandidiramo lahko, če imamo tudi lastna sredstva, zato se je potrebno predhodno dogovoriti z ustanoviteljicami in pogodbencami glede sredstev za nabavo knjig. V vsakem primeru smo v teh letih, ko vodim ta zavod, za

nakup knjig sredstva podvojili, danes namenjam za to okrog petdeset milijonov tolarjev.«

Kako je bibliobus izboljšal knjižnično mrežo, ki jo pokriva?

T. M. J.: »Bibliobus je bil za pokrivanje mreže najboljša in najracionalnejša rešitev. Tudi za bibliobus je država namenila polovico sredstev, ostalo so prispevale občine. Danes imamo v bibliobusu zelo lepo zbirko in veliko novih članov knjižnice.«

Kaj pa pedagoško delo knjižnice?

T. M. J.: »Naš mladinski oddelek se ves čas delovanja ukvarja tudi s pedagoškim delom, in to zelo uspešno. Tu v mojem obdobju ni bilo nekih novosti, uspeli pa smo izvesti inventuro. Tudi v domoznanskem oddelku smo veliko postorili. Tu smo izobrazili ljudi za nove izzive, kot smo jih tudi za nove katalogizacije, ki so enotne v vsej Sloveniji. Lotili smo se tudi izločanja gradiva, torej knjig, ki jih nihče ne uporablja, s tem smo sprostili kar nekaj prostora. Naša knjižnica opravlja tudi naloge območnosti, sodelujejo z drugimi knjižnicami. Veliko smo storili tudi za varovanje starega gradiva.«

Kakšno je članstvo vaše knjižnice?

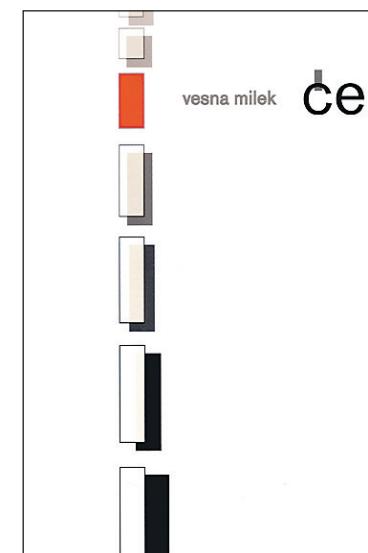
T. M. J.: »Članstvo se je zelo povečalo, povečala se je izposoja in tudi obisk knjižnice. V slovenskem prostoru je povprečje članstva okrog 20 odstotkov, pri nas je više. Mislim, da imam dovolj znanja in izkušenj, ki jih bo morda kdaj želel uporabiti, pustila se bom tudi presenetiti.«

Franc Lačen

Na knjižni polici

Vesna Milek: Če

Ljubljana. Študentska založba, 2005

Vesna Milek je že z novinarskim peresom markantno zaznamovala revijalne in časopisne strani, kjer se je prizadeto, intimno, blešeče in jasnovidno lotevala tematike, v več kot sto devetdesetih sestavkih je najbolj prepoznavna s sogovorniki iz sveta umetnosti in pop kulture. Potem pa nam je kot pisateljica ponudila vznemirljivo branje, roman *Caplipo* (2000), kjer svet nenavadnega dekleta zagori v strastni ljubezni, v svetu depresij in usod, ko se dogajalni prostor prenese izven domačih meja. Njene kolumnne so izšle zbrane v promenadi *Brez filtra* (2004). Rojena v Postojni 1971 je Vesna Milek pesnica, novinarka, moderatorka, igralka, pisateljica, zapisana svetu umetnosti in ustvarjalnosti, iščoč se na besednih in drugih izraznih ravnih. Sama pravi, da bodo naslednja leta prinesla »eksplozijo kreativnosti«. Že kot najstnica je pisala pesmi, iz strahu in ranljivosti napisane je težko pokazala sebe. V romanu *Če* se je otresla teh frustracij, postala drznejša, senzibilnejša, lepša, celovita.

Roman *Če* je v prvi vrsti pripoved o ljubezenskem paru, Andreju in Katarini, lepotnem kirurgu, ki pravi, da uspešen kirurg ne more k psihiatru, in prevajalki, zavrnjeni ženski, ki odhaja iskat nekoga. Andrej jo je imel rad, ampak nekatere stvari so se že izgubile. Trpinčil v krivil se je za stvari, ki si jih ni znal razlagati. Da bi lažje pozabil na svoj svet, je vstopal v intimni svet drugih. Katarina prevaja otroško literaturo, ker za drugo ni imela dovolj zmožnosti ali znanja. Oboževala je moč svojega telesa. Njuni prepriči so igra moči, kljubovanja in ponosa. Katarina je sovražila obraze oseb, ki jih je Andrej iz službe »prinašal« domov. Njegova igrinja je bmw z3, morda je tukaj motivna vzporednica z Virkovo Aritmijo, Klemnom in Žano. Katarina se sprašuje, kaj se zgoditi ženskam po tridesetem, ko se jih nihče ne dottka. Ali vse življenje čakajo, kot se je glasilo sporočilo njene mame. Nikoli ne sme reči, da gre, če potem ostane. Z moškim bi se morala ljubiti brez posebitnosti. Spominja se počitniškega dela v knjižnici in prvih ljubezenskih in spolnih izkušenj. Kadar so kliškejski prepriči postali neznosni, sta odšla v Italijo. Roman bi ostal na ravni trivialnosti (sedela sta na terasi in pila vino), če bi ne bilo intelektualnih prispevov, drobcev iz slikarskega, gledališkega in literarnega sveta, psihološko poglobljenih in izrisanih oseb. Ona nosi v sebi neuresničena hrepenenja, on postaja preveč stvaren, inkvizitor. Je pot v Italijo odrešitev nekoč skupnih sanjarjen? Že vnaprej je vedela, kateri stavek bo izgovoril. Njena so subtilna opazovanja partnerja v pogledih, besedah, gibih, v pričakovovanju drobnih ponižanj. Njuna ljubezen je prehajala od predanosti, do merjenja moči. Andrej je njen otrok in ljubimec, Katarina je prekinila stike s prijateljicami, ki so že poznale otroški jok. Muzej mučilnih naprav v Firencah, kjer diši po srednjem veku, je prispevka in regeneracija njenega življenja, doživetje kolektivno nezavednega. Nenavadno je bilo srečanje s tujcema, Alexom in Sabino, pripadnikoma kozmopolitskega sveta, z vilo nad Caprijem, imenitnimi avtomobili, v svetu, ki je osupljal, on gledališki režiser, ona igralka. Lahkotno so klepetali, kot bi se že dolgo poznali. Andrej si cinično predstavlja življenje kot hišo. V veži je galerija slik, v prvem nadstropju so ljudje, ki so nam blizu, v drugem resnični prijatelji, na podstrešju Katarinina slika, ki si jo lahko hodi ogledovat. Vila je hotel California (Eagles), kjer imaš vse, pa ga ne moreš zapustiti. Kaže na nemoc uteči lastni usodi. Potrebno se je soočiti s sabo, ubežati zdolgočasenosti današnje družbe, kjer vsakogar zanima lasten užitek. V vili, kjer visi originalni Cezanne, je vse dovoljeno, droge in alkohol. »Vsi lažemo, samo resnica je zares seks«, reče Alex Sabini. Alex in Sabina sta sprva v očeh Andreja in Katarine srečen, svobodnejši par, na promiskuitetni zabavi Alex zapelje Katarino, Andreja in Sabino vleče slia po maščevanju. Samo vikend je, malo nor vikend, iz katerega katarčično izide le Sabina. K morju ponoči je prišla nova Sabina.

So bile vse sanje, izpuhtela resničnost? Kje je duhovna poglobljenost, modrost, prisotnost duha? Potovanje je bilo končano! Pot nazaj je nema, brez besed. Katarina bo »jutri razmišljala, kako ga bo dobila nazaj. Če.«

Vladimir Kajzovar

Rokomet

Ptujčanke se spogledujejo z Evropo
Stran 8

Rokomet

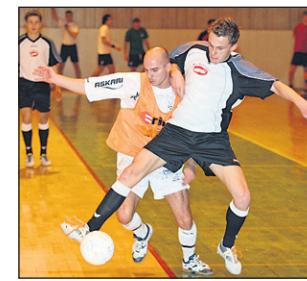
Velika Nedelja tretja v Leobnu
Stran 8

Odbojka

Lahko je tekmovati v 1. ligi, če imas denar
Stran 9

Košarka

Tudi Cejevih 37 točk premalo za zmago
Stran 9

Mali nogomet

V ligah MNZ Ptuj vodita Poetovio in Jado
Stran 10

Smučarski skoki

Prva zmaga Mateja Rižnarja
Stran 10

Športni zavod Ptuj

2250 Ptuj, Čučkova 7
Telefon: 02/ 787 76 30
www.sportnizavod-ptuj.si

Urednik športnih strani: Jože Mohorič. **Sodelavci:** Danilo Klajnšek, Uroš Krstič, Uroš Gramc, Milan Zupanc, Miha Šoštarič, Zmago Šalamun, David Breznik, Ivo Kornik, Sebi Kolednik, Simeon Gönc, Janko Bezjak, Franc Slodnjak, Uroš Esih, Janko Bohak, Črtomir Goznik

Športni tednik

E-mail: sport@radio-tednik.si

Piše: Jože Mohorič

Stotinke, tisočinke, centimetri ...

Zelo pogosto se dogaja, da o zmagovalcih odločajo malenkosti; da nekdo zmaga s prednostjo stotinke sekunde (npr. smučanje), da je razlika med prvim in drugim mestom manj kot desetinka točke (npr. v gimnastiki) ali da o zmagovalcih odloča fotofiniš (atletika) in se razlika meri v milimetrih. Prav zaradi tega pa takšni dvoboje vedno znova pritegnejo posebno pozornost.

Pretekli teden smo imeli priložnost spremljati zaključno dejanje enega zanimivejših dvobojev takšne vrste, nekateri so mu nadeli tudi naziv epski. Posebno pozornost je pritegnil tudi zaradi tega, ker se je dogajal na prestižni novoletni skakalni turneji. Govorimo seveda o dvoboju med Čehom Jakubom Jando in Fincem Jannejem Ahonenom. Prvi pod vodstvom našega trenerja Vasje Bajca letos dosega konstantno dobre rezultate (kar v preteklosti ni bila njegova odlika) in je prvič meril na naslov najboljšega skakalca turneje, drugi pa je že četrtič lovil lovorko najboljšega. Temperatura se je še dodatno dvigovala pred zadnjo tekmo, ko je razlika med obema znašala pičli dve točki. Po prvi seriji zaključne tekme turneje je Janda vodil s tremi točkami (v skupnem števku) in odločil je praktično zadnji skok.

In tukaj se je šele začelo! Tri točke pomenijo pri smučarskih skokih približno dva metra daljave; seveda ob podobnih ocenah za slog. V finalni seriji je predzadnji (drugi po prvi seriji) skočil Ahonen in dosegel najdaljšo daljavo dneva - 141,5 metra. Bo Janda zdržal ta pritisk, je bilo takrat vprašanje. Pognal se je po zaletišču in pristal pri 139 metrih! Odločitev je bila v rokah sodnikov in ko so ti oddali ocene, je semafor pred obema skakalcema izpisal številko 1! Oba sta zbrala 1081,5 točke in si tako prvič v 54-letni zgodovini turneje razdelila 1. mesto. Tesnejšega razpleta si ni mogoče zamisliti. Štiri tekme, osem skokov, na desetinko točke isti seštevek točk!

Epski dvoboj? Vsekakor!

Nogomet • NK Drava Ptuj

Matej Miljatovič v Nemčijo, na klop Bojan Flis

Nogometni Drave so v pondeljek pričeli s pripravami za spomladanski del sezone 2005/06. Na prvem treningu se je zbral 23 nogometarjev, upravičeno pa so manjkali Viktor Trenevski, Aljaž Zajc in Dejan Germič, prav tako

Išatovič, eden stebrov obrambe, podpisal enoinpolletno pogodbo z nemškim drugoligašem Offenbach Kickers.

JM

Foto: Črtomir Goznik
Bojan Flis in Milko Đurovski sta na prvi trening popeljala 23 nogometarjev.

Foto: Črtomir Goznik
Eden najboljših slovenskih branilcev Matej Miljatovič (beli dres) bo odslej branil barve nemškega drugoligaša Offenbacha Kickersa.

Nogomet • NK Aluminij

Šimenko v Maribor, Eterovič na Kidričeve

Nogometni Aluminija iz Kidričevega so jesenski del prvenstva v 2. SNL zaključili z dvajsetimi točkami, kar jim je prineslo peto mesto na prvenstveni razpredelnici; za drugouvrščeno ekipo Krškega zaostajajo štiri točke. Zaradi izenačenosti ekip (le Dravinja ima nekoliko večjo prednost, šest točk pred Krškim) se nam obeta zanimivo nadaljevanje v spomladanskem delu. Aluminij ima zelo mlado ekipo, saj je veliko nogometarjev iz mladinske ekipe prešlo v člansko ekipo, nekateri pa so se preselili v druge klube. V jesenski del prvenstva so npr. startali brez Dorisa Kelanca in Iana Emeršiča, ki sta prestopila v ptujsko Dravo.

Edin Osmanovič je verjetno vedel, kakšno delo ga čaka, zato je tudi relativno hitro pričel priprave za jesenski del prvenstva. Na kratko je o tem obdobju dejal: »Vsaki trener si seveda želi čim boljše rezultate, oziroma zmage, vendar vedno ne gre po načrtih. Ekipa bi lahko dosegla

več, k temu smo tudi težili, na koncu pa smo zadovoljni tudi z osvojenimi 20 točkami. Fantje so dobro delali in s te strani sem zadovoljen,« so bile besede stratega Alu-

minija.

Kako bo izgledala igralska zasedba Kidričanov za spomladanski del prvenstva, se bo kaj hitro videlo. Kakšnih velikih sprememb ni pričakovan.

Foto: Črtomir Goznik
Jan Šimenko je v jesenskem delu prvenstva v 2. SNL dosegel 3 zadetke za Aluminij.

vati, zaenkrat je odšel k Mariboru Pivovarni Laško mladi napadalec Jan Šimenko. Miran Lipovac je o prestopu povedal: »Maribor je pokazal zanimanje za Jana, tudi on si je to želel, tako da smo se dogovorili za šestmesečno posojo. Istočasno bosta iz Maribora prišla v Kidričovo Mate Eterovič in Luka Tomažič.«

Priprave za drugi del prvenstva bodo nogometarji Aluminija začeli v ponедeljek, 16. januarja. O pripravah in pričakovanjih pa nam je trener Aluminija Edin Osmanovič dejal: »Priprave bodo potekale v Kidričevem, kjer imamo zelo dobre pogoje za delo. Odigrali bomo tudi nekaj pripravljalnih srečanj, saj se želimo kar najbolje pripraviti na nadaljevanje prvenstva v 2. SNL. Želimo igrati dober nogomet ter sočasno s tem tudi napredovati za kakšno mesto navzgor na prvenstveni razpredelnici. Realna je uvrstitev med prva tri moštva, vse pa bo odvisno od nas samih.«

Danilo Klajnšek

Športnik leta

Vaš izbor najpopularnejšega športnika Spodnjega Podravja

Ob že tradicionalnem izboru športnika leta na Ptiju, v organizaciji Športnega zavoda Ptuj, bomo 26. januarja razglasili tudi najboljšega oz. najpopularnejšega športnika Spodnjega Podravja po izboru Štajerskega tednika, Radia Ptuj in Športnih novic.

Tokrat boste vi, bralci Štajerskega tednika in Športnih novic in poslušalci Radia Ptuj, izbrali najpopularnejšega športnika Spodnjega Podravja. Sode-

Štajerski TEDNIK RADIOPTUJ 89,8 • 98,2 • 104,3

SPORTNIK LETA - SPODNEJEGA PODRAVJA - 2005

ŠPORTNICA (EKIPA) LETA: _____

ŠPORTNIK (EKIPA) LETA: _____

IME IN PRIIMEK: _____

NASLOV: _____

Poštna številka, kraj: _____

Izpelnjeni kupon pošljite na naslov: RADIO-TEDNIK PTUJ, RAIČEVA 6, 2250 PTUJ

RADIO-TEDNIK PTUJ V SODELOVANJU S ŠPORTNIM NOVICAMI.

Mercator Tenzor Ptuj zaostruje konkurenco pri vrhu

Ptujčanke se spogledujejo z Evropo

Ines Mlač-Černe, zaslužna za bliskovit razcvet, ne skriva velikih ambicij: »Ob koncu prvenstva bi si rade zatvorile uvrstitev na mesto, ki pelje v tekmovalje za evropske pokale.«

Ines Mlač-Černe, vaše ambicije so visoke – uvrstitev v Evropo. Videti ste povsem zadovoljna, toda ali vendarle ni bilo mogoče v jesenskem delu sezone doseči še kaj več inigrati bolj ambiciozno?

Moje ambicije izhajajo iz realne ocene moči naše ekipe in tekmic, pokazalo pa se bo, ali so predpostavke točne. Doseči kaj več? S to mladostjo in ob poškodbah ključnih igralk verjetno ne. Mislim, da so bile naša »rezerva« tekme z Brežicami in Loka kavo v gosteh ter doma s Celjem Celjskimi mesninami, v katerih bi lahko dosegli več, ob za nas ugodnejših okoliščinah celo visoko zmagale. Kljub vsemu pa trdim, da je trenutno 7. mesto z minimalnim zaostankom dober obet pred nadaljevanjem prvenstva.

»Krimovka« Anja Frešer je po srečanju na Ptiju pojavila mladi ptujski val. Hitre, spretne in nepredvidljive, je rekla. Drži?

Po tej učni uri rokometu smo dobili odgovore na precej vprašanj. Nekaj tistih, ki prihajajo, je pokazalo, da z njimi kaže računati v naslednjih klubskih projektih. O imenih sicer ne bi govorila, a ker bo prišlo do manjših sprememb, bodo tiste z garaškim srcem doble priložnost. A načeloma ostajam pri svojem starem vodilu – igralke delim na boljše in slabše in ne na mlaide in starejše.

V klubu se načrtno dela z rokometnim naraščajem ...

Ne razmišljamo zgolj o ekipi članic, uredili smo tudi delo z mlajšimi selekcijami, s katerimi se trudijo Milan Baklan, Vladislav Sabo, Danilo Vaupotič in Vesna Havlas, ki so preverjeni in v slovenskem prostoru spoštovani rokometni trenerji. Na štirih osnovnih šolah poteka vadba mini rokometu pod okriljem Rokometne šole Ptuj. Osnovnošolke z osnovnimi rokometne igre spoznavajo mojstrice, kot so Derčerjeva,

Ines Mlač-Černe

Foto: Crtomir Goznik

Ciora in vratarka Rajščeva.

Ta konec Štajerske je tako dobil nove razsežnosti, postaja pomembno središče na slovenskem rokometnem zemljevidu. Tudi v tem primeru se je obrestovala potrežljivost in prvi rezultati so že opazni. S skupnimi močmi gremo proti izpolnitvi cilja, da na tem prostoru zrastejo nove, dobre rokometnice v državnem in mednarodnem merilu.

Cetudi se je po menjavi politične oblasti na posledičnih rezih v Mercatorju slovenski rokomet znašel v slepi ulici, so pokrovitelji s klubom podaljšali (povečini večletne) pogodbe. Še posebej trden je dogovor z Mercatorjem in Tenzorjem kot glavnima sponzorjem, s katerima imajo ptujske »trgovke« pogodbo namreč sklenjene.

Naslednji cilj je Evropa. Potese so storjene z namenom, da pripeljemo k nam tudi kakšno zveneče evropsko ime. S to zasedbo smo se sposobni vključiti v borbo za vrh. V našo dvorano se lahko stisne 600, morda tudi 800 ljudi. Kot novost bomo pripravili predprodajo celoletnih vstopnic, ljubitelji rokometu so pokazali zanimanje. Verjamem, da bodo tribune polne, vsaki ekipi bo v tem ozračju težko priti do točk. Z izjemo Krimovk je konkurenca v državnem prvenstvu zelo izenačena, o najvišjih mestih bodo

no do leta 2008.

Prepričana sem, da je prava dogovor dal vsem igralkam in upravi upanje oziroma novo energijo ter zagon za nadaljnje delo in uresničitev zastavljenih ciljev.

Prvi cilj je izpolnjen, na vrsti je drugi.

odločale malenkosti. Spoštujemo tekmice, vendar zaupamo vase. Upam, da bomo ob koncu sezone nekje pri vrhu, pri mestih, ki omogočajo nastop za evropske pokale.

Na žalost pa se »trgovke« že od septembra ne morejo otresti težav s poškodbami. Možnosti, da bi Anna Mihaela Ciora s poškodovanim kolonom v sredo vendarle oblekla dres, so nične.

Zaradi poškodbe meniskusa, ki jo je staknila v srečanju z zagrebško Trešnjevko, so zdravniki Ciori priporočili operacijo in daljšo rehabilitacijo. V našem taboru bomo storili vse, da bi Mojca Derčar proti Žalčankam vendarle stopila na parket, a v nobenem primeru ne bo sposobna odigrati najbolj čvrstega člena v obrambi. Vse kaže, da se bomo morali v sredo znati še brez kakšne mlade igralke. Mesto odlične Romunke v obrambi bo bržas zapolnila Strmškova, medtem ko naj bi Raškovičevi in Potočnjakovi namenili več napadalnih nalog.

Srečanje s »hmeljarkami«, ki bo v sredo, 11. januarja, v dvorani Center nestрпно pričakujemo. Dvoboje bo namreč eden tistih, na katerih morajo prav vse igralke za uspeh pokazati pravi značaj.

Sama se že zdaj lahko podpišem na izjavo o tem, da ga moje varovanke in varovanke Nedeljka Potočnjaka imajo. Težko bi pokazala na igralno mesto, na katerem je ekipa Celeie Žalca najbolj nevarna. Z izjemo desnega krila namreč na vseh ostalih polozajih igrata vsaj po dve kakovostni rokometnici, zato se tokrat pripravljamo predvsem na njihovo ekipno igro. Torej na celoto in ne na posamezne igralke. Imamo dovolj izkušeno ekipo, z izvrstnimi posameznicami, a že zdaj je jasno, da dvoboje ne bo odločen ob prvem polčasu, ampak šele v končnici srečanja.

Ivo Kornik

Kako do evropske vstopnice?

Minuli vikend se je po odmoru zaradi nastopov slovenske ženske reprezentance na SP v Rusiji nadaljevalo prvenstvo v 1. slovenski ženski rokometni ligi. Ptujske rokometnice ga bodo nadaljevale jutri, ko bodo v športni dvorani Center gostile močno ekipo Celeio Žalec. Pred pričetkom tekmovalja so pri ŽRK Mercator Tenzor Ptuj pričakovali verjetno kaj več kot pa samo šesto mesto. Le-to jim še vedno daje možnosti za uvrstitev v končnico tekmovalja, kamor se uvrsti prvi pet, tam pa bi za evropsko vstopnico morale v prvem krogu premagati svoje nasprotnice. Igralke MT Ptuj so naredile nekaj spodrljajev v prvenstvu, v pokalu pa niso imale sreče z žrebo, saj so izvlekli ekipo Krima Mercatorja in s tem tudi praktično zaključile nastope v tem tekmovalju.

V prvenstvu se je pričakovalo več, še posebej, če se upošteva dejstvo, da imajo na zunanjih položajih kar tri reprezentantke (Ano Mihaela Cioro, Mojca Derčar in Martino Strmšek), zraven pa še mladinsko reprezentantko Sanjo Potočnjak.

V nadaljevanju bo zelo težko uloviti vstopnico za končnico, še posebej sedaj, ko sta poškodovani Ciora in Tjaša Brumen, upravišljiv pa je tudi nastop nove okrepiteve Raškovičeve (zapleti z registracijo). Vse to spominja na minuloto sezono, ko sta se poškodovali dve ključni igralki – vratarka Biljana Lakič in Dijana Radek. Zaostanek štirih točk za drugim mestom, ki ga trenutno drži ljubljanska Olimpija, ne izgleda velik in nenadomestljiv, vendar spodrljajev ne bi smelo več biti, zmagovati pa bo potrebno z direktnimi konkurentkami. Že jutri bo priložnost za dober uvod v nadaljevanje prvenstva in vedrejo situacijo, ki bi jo prinesel ugoden rezultat – zmaga. Pot do novih dveh pomembnih točk bo vodila preko dobre ekipe Celeie iz Žalca, ki na Ptuj vsekakor ne bo prišla z belo zastavo. Pred igralkami ŽRK Mercator Tenzor je veliki motiv, izvij in tudi velik pritisak. Ali bodo vse to zdržale v naslednjih dvanajstih krogih prvenstva v 1. SŽRL, pa bomo seveda lahko videti.

Danilo Klajnšek

Rokomet • Prijateljska tekma

Foto: Crtomir Goznik

ŽRK Mercator Tenzor Ptuj – Koka 41:31 (18:18)

ŽRK MERCATOR TENZOR PTUJ: Raišič, Majcen 2, Šijanec 6, Prapotnik 6, Ramšak 2, Lazarev 5, Kalan 2, Potočnjak 4, Murko 3, Strmšek 5, Raškovič 3, Kelenc, Jaušovec 1, Hameršak, Derčar 6. **Trener:** Neno Potočnjak

Ptujske rokometnice so v petek zvezč odigrale pripravljalno srečanje z ekipo Koke iz Varaždina. Nastopile so vse igralke, razen poškodovanih Ane Mihaele Ciore in Tjaše Brumen. V prvem polčasu sta bila rezultat in igra izenačena, domači strateg Neno Potočnjak pa je preizkušal razne taktične zamisli, ki bi jih lahko uporabil na sredinem srečanju proti ekipi Celeia Žalec.

V drugem delu tega srečanja so igralke Mercatorja Tenzorja prikazale dobro igro, polno tempa, naredile so precej manj napak ter si priigrale zmago z desetimi zadetki razlike, kar bi lahko bila dobra vzpodbuda pred nadaljevanjem prvenstva v 1. SRL. (DK)

Rokomet • Velika Nedelja

Velika Nedelja tretja v Leobnu

V sklopu prvega tedna priprav na drugi del prvenstva so rokometni Velike Nedelje v avstrijskem Leobnu nastopili na zanimivem dvodnevnom turnirju, kjer so osvojili tretje mesto. Prvi dan so v skupini B zabeležili dve zmagi, in sicer proti Unionu Leobnu 28:20 (vodilni avstrijski družinski goligaš) in West Wienu 32:30 (sedma ekipa 1. lige) in zasegli prvo mesto. V nedeljskem programu so v polfinalu tudi po zaslugu slabih sodnikov doživel prvih poraz na turnirju, ki jih je stal uvrstitev v finale (Linz 21:22). Prvi polčas so proti Linzu, četrtni ekipi 2. lige, dobili s kar šestimi goli

prednosti (13:7). V tekmi za tretje mesto so se enkrat pomerili z domačim Leobnom in ga premagali po streljaju sedemmetrovk, junak »loterije« pa je bil z dvema obrambama sedemmetrovk Klemenčič.

Rezultata v skupini:

Union Leoben – Velika Nedelja 20:28 (9:13)

West Wien – Velika Nedelja 30:32 (17:14)

Polfinale:

Edelweiss Linz – Velika Nedelja 22:21 (7:13)

Tekma za tretje mesto:

Union Leoben – Velika Nedelja 37:39, 35:35 (21:19)

UK

Sodelavec Štajerskega teknika Uroš Krstič in mladinski reprezentant Marko Bezjak (Jeruzalem Ormož) na turnirju v Bratislavi

Rokomet

Mladinci v Bratislavi tretji

Mladinci Slovenije (letnik 1986 in mlajši) so se v Bratislavi na Slovaškem udeležili zelo močnega turnirja, kjer so v konkurenči gostiteljev Slovakinov, SiČG, Danske ter Madžarske osvojili končno tretje mesto. Varovanci Janeza Ilca (trener Ribnica Riko hiše) so zabeležili zmagi proti Madžarom (33:32, Bezjak 2) in SiČG (38:35, Bezjak je počival) ter dva poraza proti Slovaški (30:35, Bezjak 3) in Danski (26:31, Bezjak 1). Prvo mesto na turnirju so osvojili močni Danci, sicer četrti iz SP v Katarju in tretji iz EP v Beogradu, ki so premagali vse svoje tekme.

Uroš Krstič

Odbojka • ŽOK Ptuj

Lahko je tekmovati v 1. ligi, če imaš denar

Dekleta ŽOK Ptuj v 2. državni odbojkarski ligi trdno držijo prvo mesto, imajo kar šest točk prednosti pred najbližimi zasledovalkami. Njihove prepričljive igre so samo potrditev dobrega dela. Na Ptiju so že malo pozabili na to, da so odbojkarice iz Ptuja v sezoni 1998/1999 osvojile odlično tretje mesto, skupno pa so štiri sezone igrale v prvoligaški ženski konkurenči. Pred igralkami je še drugi del prvenstva, vendar bi bilo veliko presenečenje, če bi jih kdo ogrozil v borbi za prvo mesto v 2. DOL. To je že dovolj razlogov za pogovor z menedžerjem kluba Štefanom Vrbnjakom.

Na dejstvo, da je uvrstitev v višji kvalitetni razred, oziroma prvo ligo praktično dejstvo, nam je odgovoril: »Iz izkušenj lahko rečem, da je lahko tekmovati v 1. ligi, če imaš denar. To ni nobena umetnost in velja za vse športe. Seveda pa mora tudi ptujska občina pokazati zanimanje za šport, ki je med mladimi zelo popularen. Z našimi sponzorji in donatorji se bomo dogovorili za nadaljnje sodelovanje, ob tej priložnosti pa se jim zahvaljujem za dosedanje. Biti samo udeleženec prve lige ali dosegati dobre rezultate, pa

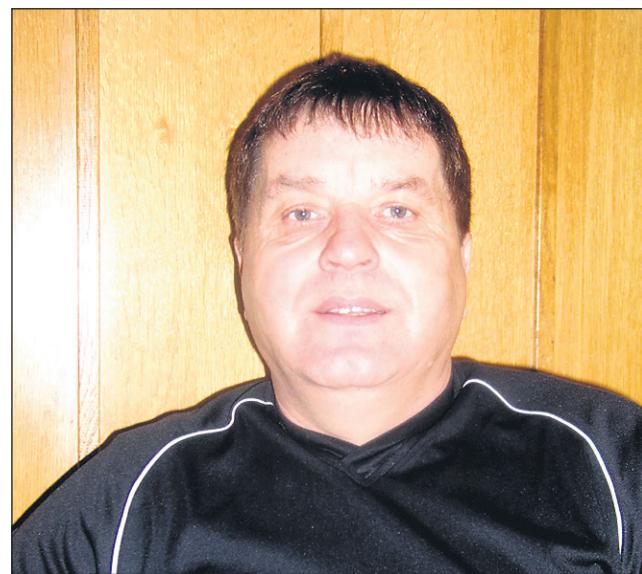
Štefan Vrbnjak, menedžer ŽOK Ptuja

Foto: DK

ni vseeno. Imamo dober igralski potencial, tako da bomo v drugi del prvenstva krenili maksimalno pripravljeni in motivirani. Cilj je jasen, vprašljivo pa je samo to, koliko točk naskoka bomo imeli. Poudariti moram, da se na teh uspehih nismo uspavali. Igralke in trenerka bodo svoje pokazali na igrišču.«

Odbojka je zelo popularen šport med mladimi. To se vidi tudi po udeležbi na šolskih tekmovanjih. »Veseli smo, da so se naše deklice ŽOK

Elektrologistika uvrstitev v najvišji rang tekmovanja. Z njimi uspešno dela trenerka Jasna Zajšek, ki ji pomaga dijakinja Maja Bilanovič. Zaključil pa bi z naslednjimi željami za novo leto: Spoznati pravo pot, pravljivo pa je samo to, koliko točk naskoka bomo imeli. Poudariti moram, da se na teh uspehih nismo uspavali. Igralke in trenerka bodo svoje pokazali na igrišču.«

Danil Klajnšek**Košarka • 2. SKL - vzhod**

Tudi Cejevih 37 točk premalo

KK Nazarje - KK Ptuj**7:5**

21:24, 14:20, 24:15, 12:12, 8:4

KK Ptuj: Ferme 6, Gavrič 10, Cej 37, Horvat 12, Metličar, Bien 8, Šarič, Knezevič, Avguštin 2, Kramberger

Ptujčani so v tretjem krogu drugega dela prvenstva v soboto izgubili na gostovanju v Nazarjah. Prvo letošnjo tekmo je spremljalo veliko število domačih navijačev, ptujski košarkarji pa se v dramatični končnici pod pritiskom niso najbolje znašli.

Po uvodnem vodstvu domačinov 7:6 v 2. minuti so Ptujčani prevzeli vajeti v svoje roke

in v dobro igro tako v napadu kot obrambi povedli. Največjo prednost devetih točk so imeli na sredini tekme, ob koncu tretjega dela pa je ekipa Nazarje po dolgem času izenačila. Ptujčani so si v zadnjem delu ponovno priigrali prednost, ki je še tri minute pred koncem znašala osem točk.

Strelsko neučinkovitost pa so izkoristili domači igralci, ki so v zadnji minutni po uspešnih prostih metih tekmo pripeljali do podaljška.

Po peti napaki Bienu so v zadnjih minutah Ptujčani zraven Fermeta ostali brez dveh najizkušnejših mož, neucinkovit pa je bil tudi Cej, ki je tekmo do tedaj odigral iz-

Uroš Gramc**Rokomet**

Zmaga in poraz Ptujčank

S turnirjem v Celju so tekmovanje v mladinski rokometni ligi za dekleta zaključile mladinke ŽRK Mercator Tenzor Ptuj; nastopili sta še ekipi mariborskega Branika in Celjskih mesnin. V prvem srečanju so varovanke trenerke Ines Mlač-Cerne premagale ekipo Branika z boljšo igro v drugem polčasu. Njihove nasprotnice so namreč po prvem polčasu vodile z dvema zadetkoma prednosti. Na drugem srečanju pa so izgubile

Ozmec, Leben, Zorli 1, Šincek 2, Novak, Žveglja. Trenerka: Ines Černe Mlač.

Celjske Mesnine - ŽRK**Mercator Tenzor Ptuj****34:26 (17:14)**

ŽRK MERCATOR TENZOR PTUJ: Potočnjak 3, Jaušovec 11, Lazarev 6, Majcen 2, Prapotnik 3, Manuela Ozmec 1, Maja Ozmec, Leben, Zorli, Šincek, Novak, Žveglja. Trenerka: Ines Černe Mlač.

Danilo Klajnšek**Strelstvo • 3. odprt kontrolo tekmovanje**

Znani udeleženci za MT v Rušah

V soboto je v Trzinu potekalo 3. odprt kontrolo tekmovanje Strelske zveze Slovenije, ki je razrešilo vsa odprta vprašanja glede tega, kdo si je priboril reprezentančni nastop za dvodnevni mednarodni turnir v Rušah, ki bo na sporedu prihodnji vikend. Pri članih s pištole je to zmagal Aleksandru Ciglaricu, ŠSK Coal Petičovci, ki je dosegel 576 krogov. Med ostalimi člani s Ptujskega je to uspel še Boštjanu Simoniču, SD Kidričevo-Tenzor, s 566 krogov na 4. mestu, Matiji Potočniku, SK Ptuj, ki je dosegel 11. rezultat dneva s 554 krogovi, in Ludviku Pšajdu, SD I. PB Ruše, ki je s 552 krogovi končal na 14. mestu. Mirko Moleh, SD Juršinci, je s 547 krogovi zasedel 24. mesto. Jurček Lamot, SD Kidričevo-Tenzor, pa s 532 krogovi 32. mesto.

Pri članicah s pištole je dobro nastopila tudi Majda Raušl, SK Ptuj, ki je dosegl 2. rezultat dneva s 367 krogovi, s čimer je potrdila svoj zanesljiv nastop v ženski reprezentančni ekipi.

Pri mladincih sta svojo ude-

Ptujčanki Majdi Raušl je z 2. mestom uspel dober nastop za tokrat nepremagljivo reprezentančno kolegico Vesno Kržan v ozadju

ležbo potrdila odlična juršinska mladinka Simon Simonič, ki je zmagal s 561 krogovi, in Rok Pučko, ki je bil drugi s 552 krogovi. Dobro je nastopil tudi Domen Solina, SK Ptuj, ki je dosegel 544 krogov in zasedel 5. mesto.

Pri mladinkah nadaljuje z dobrimi nastopi tudi Mojca Lazar, SK Ptuj, ki je tokrat dosegl 354 krogov in zasedla 2. mesto, za zmagovalko Kristino Grubeša, SK Brežice, s 360 krogovi. Mateja Levanič,

SK Ptuj, je s 338 krogovi zasedla 5. mesto.

Pri članih s puško se je zelo dobro odrezal tudi Boris Hergula, SD TSO Ormož, ki je dosegel 581 krogov in zasedel 11. mesto. Pri mladincih s puško si je reprezentančni nastop v Rušah priboril še Tadej Horvat, SD TSO Ormož, ki je dosegel 579 krogov in s krogom zaostanka za zmagovalcem zasedel 3. mesto.

Simeon Gönc**3. noviletni turnir v Trnovski vasi**

V nedeljo, 8. januarja, so člani strelskega društva Trnovska vas organizirali tretji noviletni turnir v strelnjanju s serijsko zračno puško na 200 krogov. Tekmovanje je potekalo v dvorani v Trnovski vasi. Sodelovalo je devet ekip (SD Velka, SD Ormož, SD Kidričevo, SD Osek, SD Trnovska vas A, SD Jože Kerenčič Ormož, SD Trnovska vas - B, SD Vitorinci in SD Trnovska vas).

Ekipno je slavila ekipa SD Velka (Mirko Tenšek, Gregor Verdovšek in Klemen Methans) s 532 krogovi, drugo mesto je zasedla ekipa SD Ormož (Matjaž Habjanič, Jan Šumak in Grega Polajnko) s 514 krogovi. Tretje mesto je zasedla SD Kidričevo (Danilo Janžekovič, Ludvik Pšajd in Zvonko Stopfer) s 513 krogovi.

Med posamezniki je slavil Vlado Šteinfelser iz SD Osek s 178 krogovi pred Mirkom Tenškom iz SD Velka s 178 krogovi. Tretje mesto je zasedel Roman Maguša iz SD Trnovska vas s

175 krogovi, četrtri je bil Davorin Čeh iz SD Trnovska vas s 174 krogovi, peto mesto je zasedel Dominik Slekovec iz SD Osek s 171 krogovi in šesto mesto je pripadol Janezu Tašnerju iz SD Trnovska vas z 169 krogovi.

Prve tri ekipe so prejele pokale in diplome, posamezniki od prvega do tretjega mesta so prejeli medalje in diplome. Posamezniki uvrščeni od prvega do šestega mesta pa so prejeli tudi praktične nagrade.

Zmago Šalamun**Skupinski posnetek udeležencev tekmovanja v Trnovski vasi****21. noviletno tekmovanje v strelnjanju s serijsko zračno puško****Sebeborci, 25. 12. 2005****EKIPNO:**

- SD Jože Kerenčič, Miklavž pri Ormožu 532,
- SD Varstroj Lendava 519,
- SD Sebeborci I. 512,
- SD Andrejci 510,
- SD Graničar, Cankova 506,
- SD Sebeborci II. 499,
- SD Rimška Čarda 494 krogov.

POSAMEZNO:

- Jože Trplan 188,
- Robert Čontala 184,
- Matjaž Habjanič 184,
- Dragica Vogrinčič 179,
- Rihard Kovač 177,
- Mihail Dervarič 176,
- Kristjan Bertalan 176,
- Igor Čarni 176,
- Janko Kuzma 175,
- Bojan Šnajder 175 krogov.

Najboljši trije med posamezniki

Smučarski skoki • V Juršincih prvič pod reflektorji**Prva zmaga Mateja Rižnarja**

Marljivemu predsedniku ŠD Juršinci Francu Kukovcu je uspelo na prenovljeni smučarski skakalnici s sodelavci pripraviti zanimivo prireditve. Organizatorji so, glede na

prejšnja leta, pričakovali večje število tekmovalcev, toda kljub temu jih je bilo 24, ki so se tokrat prvič preizkusili v večernem času. Mladi do 15 let in veterani so nastopili na 25-

AvtoDROM

Citroen C6 s francosko uglašenostjo

Se vedno privlačen XM je že dolgo »lanski sneg«; z modelom C6 pa se Citroen vrača v prestižni segment vozil, kjer največ kupcev najdejo nemški konkurenți. C6 že na prvi pogled ostaja stari, dobri citroen. Je inovativen, samosvoj in predvsem udoben; tako kot smo tega vajeni od njegovih predhodnikov zadnjih petdeset let. In spet je tukaj samosvoj avtomobil, ki oblikovno ni podoben prav nobenemu prestižnemu vozilu na trgu. Za C6 lahko takoj rečem, da se ne podreja trenutnim modnim zapovedim oblikovanja, kar je morda čisto v redu, kajti nekaterih avtomobilov, ki so nam bili takoj všeč, smo se kmalu naveličali. Pri Citroenu oblikovno zadržanost (vsaj kar se prednjega dela tiče) povezujejo z dejstvom, da drznih potek večina kupcev ne sprejema. Še najbolj nenavaden je C6 od zadaj, kjer izstopa vdrto zadnje steklo, povzeto po nekdanjem modelu CX; zaradi tega pa je mogoča večja odprtina v globino prtljažnika. Pri Citroenu so si zadali cilj, izdelati eno najudobnejših limuzin v svojem razredu. Morda jim je celo uspelo, kajti aktivno hidropnevmatično vzmetenje in dvojna prečna voda spredaj ter večvodilske obese zadaj pomenijo izvrstne vozne lastnosti. Podvozje zna namreč sproti prilagajati blženje zadnje preme glede na silovitost udarcev, ki jih zaznajo senzorji na prednjih premehih. Udobje podkrepi tudi izredno tiha potniška kabina, kar Citroen pripisuje dobri aerodinamiki in laminiranim steklom. Kot zanimivost naj omenim, da v notranjosti vozila najdemo furnirane, navpično drsne pokrove vratnih predalčkov. C6 je po vzoru nekaterih ostalih citroenov opremljen s sistemom LDWS,

ki s tresljaji sedeža voznika opozori, da je zaradi znižane zbranosti prevozil belo črto med voznioma pasovoma. Še več; na vetrobranskem steklu se vam izpisujejo najpomembnejši podatki o hitrosti in vam kažejo začrtano pot s pomočjo satelitske navigacije. Kar se varnosti tiče, je C6 prvi avtomobil, ki je dobil najvišjo možno oceno; tako za zaščito potnikov kot pešcev. Vse štiri zvezdice za zaščito pešcev so posledica posebnega pokrova prostora za motor, ki se ob trku s pešcem dvigne in tako ublaži udarec. Za zaščito voznikovih kolen poskrbi kolenski varnostni meh, ki se je izkazal za učinkovitega, seveda pa je pomembno, da pod armaturno ploščo ni trdih predmetov. Za zdaj je mogoče izbirati le med dvema šestivaljnima motorjema; in sicer med 2,7-litrskim dizlom HDi, ki poganja celo jaguarje in je opremljen s filtrom trdnih delcev, zmore pa 208 KM. Bencinska izvedba ima 2,9 litra prostornine in 215 KM. Najprestižnejši citroen bo naprodaj predvidoma marca letos, za ne ravno tako skromnih 11 do 14 milijonov slovenskih tolarjev.

Toyota Yaris

V kolikor iščete avtomobilsko revolucijo, se ozrite drugam. Pregovor namreč pravi, da preveč dobrega škodi in tega so se očitno zavedli tudi pri Toyoti. Za novega yarisa bi prej rekeli, da predstavlja posodobitev svojega predhodnika, kot pa da gre za povsem nov avto. Je pa precej večji, kajti majhni avtomobili, ki so nam ustrezali tako po velikosti kot po ceni, so začeli rasti. Velikost sicer ni nekaj, nad čimer bi se pritoževal, kajti več prostora v potniški kabini zmeraj pride prav, še zlasti tistim, ki so tovrstne automobile uporabljali kot družinske in so želeli tudi od časa do časa v njih peljati kaj več, kot le

zvrhani vrečki z živili. A ker dimenzijski prirastek pomeni prehod v drugi avtomobilski razred, je neizogibna posledica tudi opazno povečanje cene vozila. Če boste vzeli v roke prodajni cenik; na primer za clia ali grande puncta, se boste z menoj verjetno strinjali. Pri razvoju novega yarisa so skušali zadržati tiste karakteristike, zaradi katerih je avtomobil še zmeraj med bolj zaželenimi na trgu rabljenih vozil. Ena izmed teh značilnosti je vsekakor prepoznavna oblika. Novinec je zadržal osnovne poteze, s to razliko, da je za 11 cm daljši in se zato lahko pohvali s prostorijno potniško kabino, saj imajo na prednjih sedežih tudi visokorasli več prostora, k čemur pripomore tudi nekoliko višje sedenje. Kaj pa prtljažnik? 272 litrov je sprejemljiva velikost tudi zato, ker je prtljažni prostor enostavno dostopen. Tako naslon kot sedalni del asimetrično deljive zadnje klopi lahko pomaknemo za 15 cm naprej, kar poveča prtljažnik na 363 litrov. Lahko pa tudi z enim potegom prevrnete naslon zadnje klopi in dobite ravno dno prtljažnega prostora, kajti sedalni del se skrije v dno avta, naslon pa preklopi preko njega. Tedaj gre v yarisa do 1086 litrov prtljage. Na začetku prodaje je motorna izbira omejena na tri aggregate. Najmanjši je litrski bencinski trivaljnik, srednji je že iz dosedanjega yarisa znani 1,3-litrski bencinski širivaljnik, za ljubitelje dizelskih motorjev pa je na voljo 1,4-litrski dizelski motor, ki ga sicer vgrajujejo tudi v večjo corollo. Na področju zaščite odraslih potnikov je bil yaris nagrajen z najvišjo oceno varnosti (5 zvezdic) in zbral 35 točk, kar je sočasno najvišji rezultat, ki ga je doseglo Toyotino vozilo v zgodovini preizkusov Euro NCAP. Na voljo so voznikova in sovoznikova prednja zračna blazina, zračne zavese in voznikova kolenska zračna blazina, oba prednja varnostna pasova pa sta opremljena z opozorilnim sistemom (z zvočnim opozorilnim signalom in spremenljivo intenzivnostjo). Novi yaris naj bi na slovenske ceste zapeljal sredi tega meseca.

Danilo Majcen

z zvišanim vrednostnim bilirubinom, določenih jetnih encimov, rakaste bolezni pa so navadno povezane s povišanjem vrednosti tumorskih označevalcev).

Ultrazvočna preiskava trebuha je danes lahko dostopna, neboleča ter obvezni sestavni del diagnostike pojasnjevanja vzroka trebušne bolečine (npr. dokazovanje kamnov v ledvicah in žolčniku, prikaz številnih drugih sprememb).

Matjaž Brenčič, dr. med., specialist internist

Nadalje usmerja diagnostiko klinični pregled (iskanje trebušnih izbočin, povečanih organov, občutljivih predelov, očena peristaltike, iskanje žilnih šumov, digitalni rektalni pregled, za izključitev ginekološkega obolenja je navadno potreben tudi pregled pri ginekologu itd.) V veliko pomoč so tudi laboratorijske preiskave (npr. zastoj žolča v žolčevodu (holestaza) je lahko povezan

Rentgenske preiskave so v veliki meri odstopile mesto endoskopiji (gastroscopija, globoka duodenoskopija, kolonoskopija), med katero je mogoče odvzeti tudi tkivo (biopsijo) za detajljno preiskavo s strani patologa (= histologija).

Orazširjenosti procesov v trebuhu (tumorja ali vnetij) pa poda pomembne podatke računalniška tomografija (ct).

Matjaž Brenčič, dr. med., specialist internist

Zdravniški nasvet

Trebušna bolečina

Mnogi so se v življenju verjetno že srečali s pojmom trebušne bolečine. Je splošen pojem, ki je pogosto povezan s prehodnimi funkcionalnimi motnjami. Včasih pa je lahko tudi simptom resnega obolenja. V grobem je treba ločiti akutno (novonastala) trebušno bolečino od kronične (ponavljajoče ali trajne), občasno pa je lahko bolezensko dogajanje izven trebuha in bolečina vanj zgolj izžareva. Akutne trebušne bolečine delimo na splošne in omejene, dočim pa se kronične pogostejo pojavljajo v zgornji polovici trebuha.

Enostavno povedano, diagnostični postopki sledijo določenemu zaporedju, neredko pa se zaporedja prepletajo ali dopolnjujejo. Izoliranega hitro razpoznavnega testa vzroka bolečine žal ne poznamo, sta pa po na-

tančnem opisu nastanka bolezni (anamnezi) lokalizacija ter smer in kvaliteta širjenja bolečine zelo pomembna za usmerjanje nadaljnje diagnostike (npr. bolečina pri razjadi zadnje stene dvanjasternika izžareva v hrbot, bolečina zaradi žolčnih kamnov se lahko širi proti desni lopatici). Včasih pomaga tudi navedba, kaj stopnjuje bolečino (npr. alkohol, hrana) ali kaj jo zmanjšuje (zdravila, ki zavirajo izločanje želodčne kislino, hrana). Sezonska pojavnost (spomladi, jeseni) je značilna za razjedo na dvanajstniku. Trajne pa so navadno bolečine pri rakastih obolenjih. Bolečine, ki nastanejo po zaužitju hrane zaradi kritične zosenosti črevesnih arterij, navadno karakterizirajo abdominalno (trebušno) angino.

Moje cvetje

Konec praznikov

Prazniki so za nami, poleg veselja in radosti pa so nam prinesli tudi veliko snega. Tega so bili veseli predvsem otroci, vendar smo ga lahko veseli tudi mi. Sneg pomeni, da zimzelene rastline ne bodo trpeče suše, pomeni nekaj zaloge vode za rastline spomladni. Najslabše za rastline je, da že spomladni startajo v suši.

Ker pa je sneg moker, je tudi zelo težek. Zato ga moramo sproti odstranjevati z grmovnic in dreves, da ne bo polomil vej. Posebej v nevarnosti so rastline, ki tudi pozimi obdržijo listje ali iglice. Ker sedaj počivajo, v njih ni soka, ponoči tudi zmrzuje in zato so še bolj krhke. Če se veje polomijo, jih je zelo dobro čim prej odrezati. Če se da, storimo to tako, da pustimo kot nadomestni vrh najbližjo sosednjo vejo in polomljeno odrežemo tik nad to vejo. Rane zamažemo s cepilno smolo, saj so sedaj zelo primerne za vstop vseh bolezni.

Sobne rastline

Zelene rastline pustimo počivati. Ne gnojimo jih, pa tudi zalivamo jih samo takrat, ko se popolnoma posušijo. Cvetoče rastline, posebej če smo jih dobili za darilo, pa enkrat na teden pognojimo s tekocimi gnojili. Sami bi sicer predpisano koncentracijo gnojila zmanjšala za polovico, ker v tem suhem zraku voda hitreje izhlapeva. Zato rastline ne počrpajo vsega gnojila, to pa se v obliki belih kristalov rado nabira na površini zemlje in ločkih. Kakor hitro cvetenje preneha, prenehamo gnojiti in pustimo rastline počivati.

Foto: Miša Pušenjak

Kot praznično darilo smo mnogi dobili tudi lončnice, nekatere cvetoče, druge zelene. Tem sedaj zelo pogosto odpada listje. Odpadanje listja je pogosto posledica tega, da so se rastline prehladile že tam, kjer smo jih kupili, med potjo do nas ali pa smo jih s prestavljanjem in iskanjem najprimernejšega prostora za njih prehladili tudi mi. Sedaj bodo pač nekateri listi odpadli, skrbimo le, da te liste sproti odstranjujemo, da ne bodo pričeli gniti. Gnitje se namreč rado prenese tudi na zdrave dele rastlin. Zalivamo zelo malo, substrat se mora vmes izsušiti. Moja sosedna pravi temu zalivanje s prstom: pred zalivanjem v zemljo vsake rastline potisne prst in preveri vlažnost zemlje. Šele če je izsušena, je zalivanje potrebno. Lahko pa tem rastlinam pomagamo tako, da jo enkrat ali dvakrat zalijemo s pripravki iz alg, ki jih je vedno dobro imeti pri roki. Med dvema zalivanjem naj mine en teden. Več kot dvakrat ni potrebno uporabiti pripravka.

Biožičnim zvezdam, ki smo jih kupili že v začetku adventa, bodo počasi pričeli odpadati listi. To je naraven pojav in ga ne preprečujemo z algami, zalivanjem ali čim podobnim. Rastline po cvetenju tudi v naravi počivajo. Če jih želite obdržati, moram pa reči, da to ni zelo lahko, potem počakajte, da bo odpadla večina listov. Dokler so stebla zelena, je rastlina še živa. Nato rastlino porežite do polovice vsake veje. Seveda se morate prepričati, da sta na preostalem delu rastline še vedno vsaj dve kolenči. Nato prilagodite zalivanje potrebam rastlin. Tisti, ki imate svetle kopalnice, si lahko privoščite, da jih imate tam. V vlažnem in toplem zraku kopalnic se namreč najbolje počutijo. Spomladji, ko tudi nočne temperature ne padejo več pod 15 °C, jih prestavimo na senčen, a svetel prostor na prostem. Pred tem jih presadimo v nekaj večji lonček in svež substrat, ki mora biti zelo humozan in zračen. Poleti jih redno zalivamo, na toplo pa jih prestavimo takoj, ko se nočne temperature v jeseni spet redno pričnejo spuščati pod 15 °C. V oktobru pričnemo zatemnjevati.

Začimbe in dišavnice

Počasi pričnemo razmišljati o novih setvah. Mnoge začimbnice potrebujejo zelo dolgo, da vzgojimo dobro razvito sadiko. Zato bo s setvijo v zaščitenem prostoru potrebno pričeti kar hitro. Pred tem preverimo, koliko imamo doma še shranjenega starega semena. Seme zelišč ima veliko eteričnega olja, prepoznamo ga tako, da ga zavohamo: seme diši. Zato ne ohrani kaljivosti dalj časa. Zato je bolje, če vsako leto porabimo vso seme.

Miša Pušenjak

Ptujski • Bodo mestno četrt Ljudski vrt razdelili na dva dela

Trije uslišali mestno oblast in odstop preklicali

Oblast v mestni četrti Ljudski vrt še deluje. Na apel vodje oddelka za splošne zadeve MO Ptuj mag. Janeza Merca na člane sveta MČ Ljudski vrt "v odstopu", naj ne odstopijo pred zaključkom mandata, ker bi to bilo neracionalno, ker je potrebno narediti še veliko zadev, predvsem v korist občanov, so odstop preklicali: Matevž Cestnik, Valter Pliberšek in Darinka Čretnik, podpredsednica sveta, niso pa se omajali Milan Ostrman, Stojan Žižek in Boštjan Florjančič.

Sedem od desetih članov sveta tako še deluje v korist občanov, ker se sklepčnost ugotavlja od vseh desetih, ne pa od novega stanja, nadomestne volitve pa bodo kljub temu potrebne. Proračun MO Ptuj za leto 2006, kjer je že rezerviranih dva milijona tolarjev, naj bi glede na nove razmere stal le okrog 600 tisoč tolarjev, ali bo preostanek do dveh milijonov tolarjev prišel v MČ Ljudski vrt, ki so jo s proračunom za leto 2006 odpravili s tremi milijoni, pa se še ne ve. Matevž Cestnik, ki je sicer napovedani odstop preklical, pravi, da je njegov preklic pogojen, vstopil bo v veljavno, če župan MO Ptuj dr. Štefan Čelan ne bo v razumnem roku pričel s postopki za delitev neživiljenjske četrti, ki ima 6400 prebivalcev in po številu prebivalcev prekaša vse novoustanovljene občine na Ptujskem zunaj Ptuja. Svet MČ Ljudski vrt je na seji 15. decembra sprejel sklep, da se sprejme pobuda Matevža Cestnika, da se začne postopek za delitev MČ Ljudski vrt na dva dela, na seji 28. decembra so ga potrdili in poslali ptujskemu županu. Matevž Cestnik predlagal, da se smiselnost postopku zdrževanja izvede postopek razdelitve MČ Ljudski vrt v stanje pred združitvijo, skladno z 18. členom zakona o lokalni samoupravi. MČ Ljudski vrt je bila ustanovljena iz prejšnjih krajevnih skupnosti Borisa Zicherla, Franca Osojnika in dela KS Bratje Reš. Njena ustanovitev je bila bolj politična volja takratnega mestnega sveta, ne pa volja občanov.

Po odstopu predsednika Stojana Žižka je vodenje četrte oblasti v MČ Ljudski vrt prevzela podpredsednica Darinka Čretnik. Na zadnjem seji v letu 2005, ki je bila 28. decembra, so govorili o po-

Mestno četrt Ljudski vrt naj bi razdelili na dva dela, delitev podpirajo tudi občani, tako vsaj kaže anketa, ki jo je pripravil pobudnik delitev Matevž Cestnik.

daljšanu najemne pogodbe Društvu za duhovno pomoč prijateljev Bruna Groeninga in sklenitvi pogodbe z Društvom Optimisti, pri čemer je podpredsednica opozorila, da mestne oziroma primestne četrti lahko nepremičnine dajejo v zakup oziroma najem na način, kot velja za oddajo poslovnih prostorov mestne občine Ptuj in v skladu z veljavnimi predpisi. O tem podrobnejše govori tudi delovno gradivo odloka o prenosu pravic upravljanja s premoženjem mestnim in primestnim četrtim, o katerem je na zadnji seji v letu 2005 razpravljal tudi ptujski mestni svet, predsedniki četrtnih svetov pa bodo pred januarsko sejo mestnega sveta o njem razpravljal na posebni seji. Za oddajo nepremičnin v najem in zakup po novem, razen enkratne oddaje, bodo morali četrtni sveti pridobiti soglasje župana mestne občine Ptuj, ki pa lahko soglasje odkloni, če ugotovi, da niso bila

upoštevana določila 9. člena odkloka, ki govorita o tem, da mestna občina ne sme obremeniti ali odtujiti premoženja, ki ga imajo v upravljanju četrti brez njihovega soglasja. Za Dom krajovan MČ Ljudski vrt pa je v tem trenutku še tako, da bo v upravljanje četrti predan šele, ko bo dokončno urejeno zemljiškoknjizno stanje za solastniški delež na objektu, ki je v zemljiški knjigi zabeležen kot lastništvo Mercatorja SVS, d. d., Ptuj. V Domu krajovan MČ Ljudski vrt koristi prostore tudi Društvo mobilizancev, po novem pa se jim bo pridružil tudi Klub brigadirjev, začasno pa se bodo v njenih prostorih zadrževali tudi veterani letalstva, ki pripravljajo slovesnost ob 100. obljetnici letalstva na Slovenskem, dokler ne bodo urejeni njihovi prostori v Krempljevi ulici 3 na Ptuju.

V MČ Ljudski vrt živi po najnovjejših podatkih 517 krajovan, starih nad 70 let. Za-

nje so tradicionalno srečanje starejših pripravili v Domu upokojencev na Ptiju in restavraciji Gastro, prišlo jih je skoraj 300. Razveseli so jih s priložnostnim kulturnim programom, posebej pa so se spomnili dveh najstarejših krajovan, 97-letne Ane Petrovič in 93-letnega Rudolfa Vode. Po sklepu 23. seje sveta MČ Ljudski vrt, ki je bila 28. decembra, jima bodo podeli spominski priznanji. Rešitev za nezaščitene posode za odpadke v Ulici 5. prekomorske brigade 16 do 18 pa bodo skušali poiskati s pomočjo svetnikov MO Ptuj, z območja MČ Ljudski vrt jih je osem od 29. Za kakšne namene bodo porabili v letu 2006 dodeljena proračunska sredstva, se bodo konkretne pogovarjali na januarski seji, v njihovem planu pa ostaja tudi ureditev stalnega prireditvenega odra ob skate igrišču v Ljudskem vrtu, o ureditvi katerega se pogovarjajo že dalj časa.

MG

Ptujski • Povod podpisal pogodbo z Brusljem

35 milijonov tolarjev za nove projekte

Društvo za miselno rekreacijo Povod iz Ptuja je prva slovenska organizacija s področja dela z mladimi, ki je bila uspešna na razpisu za projekte večje vrednosti Evropske komisije za mlade.

Evropska komisija je v okviru programa Mladina neposredno iz Bruslja že šesto leto zapored objavila razpis, na katerega so se vsa leta lahko prijavljale tudi organizacije iz Slovenije. Šele na zadnjem pozivu za predstavitev projektov pa je sredstva uspelo pridobiti ptujskemu Povodu

kot prvi in edini slovenski organizaciji. Evropska komisija v svojem pozivu posebej poudarja inovativne pristope pri delu z mladimi in za mlade. Pri tem se je treba izkazati s preteklim delom ter dobro predstaviti načine in pristope za mladinsko delo.

V društvu Povod že pet let pionirska razvijajo metode animacije in ulične animacije kot orodja za aktivno vključevanje mladih k aktivnejši participaciji v družbi, za pomoč pri razvijanju talentov ali zgolj za aktivno in ustvarjalno zapolnitve prostega časa. Društvo je najbolj

V na razpisu izbranem projektu bo društvo Povod nosilec projekta, v katerem

Pa brez zamere

Novo leto, stari sklepi

Novoletne ceremonije

Dobrodošli. Leto 2006 vas pozdravlja. Kako ste se kaj imeli za novo leto? Upam, da tako, kot ste se želite imeti. Ali pa vsaj pol tako dobro. Da ni bilo nekih večjih pretresov, stresnih situacij in kaj je še teh zadev. In upam, da bo tudi leto, v katerega smo stopili, do vas prijazno.

Dajmo se še malo pomuditi pri novoletnem praznovanju. Vedno se mi je zdelo izredno zanimivo opazovati mitično vzdušje, ki ga ljudje ustvarijo okoli tega prehoda. Kar je po svoje razumljivo. Ljudje smo namreč nagnjeni k temu, da "prehodom" vseh nadenemo neke odrešilne lastnosti. Kot da bo že sam prehod iz starega v novo povzročil neko spremembo na bolje, za katero se nam ne bo treba prav nič potruditi, ampak bo prišla sama od sebe. Kar je po svoje razumljivo. Namreč, če imamo v mislih človeško naravo, potem ni težko razumeti, da ljudje z obema rokama zagrabitimo vse, kar vsaj malo diši po tem, da nas bo odrešilo nekaj fizične in psihične aktivnosti. In novo leto je prav to. Konec starega, začetek novega. Idealna priložnost za take in drugačne obračune s samim seboj. In bolj ko se na silvestrov večer bliža polnoč, bolj smo prepričani, da prihaja odrešitev. Da bomo shujšali, da ne bomo več tako sitni, da se bomo pobotali s svojo tašco, pa da bomo do otrok malce bolj pozorni in tako dalje. Skratka, zdi se, da na ta večer hočemo popolnoma preobrniti ploščo našega življenja. A kot vam je verjetno že znano, se praviloma potem ne zgodi nič. Popolnoma nič. pride prvi januar, nato drugi, pa tretji in mi še vedno ostajamo taki, kot smo bili enaintridesetega decembra. In ponavljamo iste stvari, kot smo jih ponavljali pred letom dni. Se pravi, naredili ogromno visokoletičnih sklepov, od katerih smo potem, če smo imeli res srečo, uresničili tam nekje deset odstotkov. A tako pač je in tako je že od nekdaj in verjetno bo tako tudi ostalo. Kar pa pravzaprav vseeno ni tako slabo. Kajti le tisti, ki si postavlja vedno nove in višje cilje, bo lahko nekaj dosegel. Morda ciljev, ki si jih postavlja, sicer nikoli ne bo stoddotno dosegel, a vseeno bo v tej svoji želji dosegel več kot pa tisti, ki si ciljev sploh ne postavi.

In zdaj, ko smo že krepko zakoračili v leto 2006 in seveda spoznali, da tudi letošnjih visokoletičnih ciljev ne bomo stoddotno uresničili, nam preostane le še to, da spet živimo svoja življenja naprej tako, kot smo jih živelj pred silvestrovim. Se pravi, da skušamo uresničiti cilje, ki jih nikoli ne bomo mogli uresničiti, in pa da pričakujemo silvestrovo 2006/2007, ko bomo spet imeli priložnost za postavljanje novih visokoletičnih ciljev, ki spet ne bodo uresničeni. A kot rečeno, s tem ni nič naročne. Kajti le stvari spadajo k novoletnemu praznovanju enako kot šampanjec, biftek, sarma, dedek mraz in kaj je še teh obveznih stvari, ki tvorijo tale prehod. V novem letu pa dosti tistega, kar si najbolj želite, vam voščim.

Gregor Alic

Veržej

Sprejeli proračun za leto 2006

Člani občinskega sveta v Veržaju so se v drugi obravnavni dotaknili proračuna za leto 2006.

Prihodki za prihodnje leto znašajo 242.683.000 tolarjev, odhodki pa 327.828.000 tolarjev. Proračunski primanjkljaj znaša okrog 85 milijonov tolarjev, od tega se dobrih 60 milijonov tolarjev pokriva z ocenjenim presežkom prihodkov nad odhodki v omenjeni višini, zadolževanje v letošnjem letu pa bo tako znašalo 24,8 milijona tolarjev. Proračun v predlagani obliki so člani občinskega sveta soglasno sprejeli. V letošnjem letu bo v ospredju gradnja poslovno-stanovanjskega objekta, v katerem bo devet neprofitnih stanovanj ter zdravstvena in zozdravstvena postaja. Objekt naj bi bil vseljiv sredi letosnjega leta, iz letosnjega proračuna pa bodo za to investicijo skupaj s Stanovanjskim skladom Republike Slovenije namenili 116 milijonov tolarjev ter še dodatnih 22 milijonov za ureditev obeh ambulant. Za obnovo vodovodnega omrežja bodo v letu 2006 namestiti 15 milijonov tolarjev, zgraditi pa nameravajo tribuno ob nogometnem igrišču (8 milijonov tolarjev), opravljena bo rekonstrukcija ceste Veržej-Bunčani (8 milijonov tolarjev), 7,5 milijona tolarjev pa bo potrošenih za avtomatizacijo in dograditev čistilne naprave.

MŠ

bodo sodelovali še partnerške organizacije iz Skopja, Novega Sada in Varaždina. Vključeni bodo tudi mentorji iz evropskih animatorskih organizacij, s katerimi bodo izpeljali projekt v vseh štirih partnerskih mestih.

Pri prijavi na razpis so Povod iz Bruslja z nasveti pomagali v ZRS Bistra Ptuj. Koordinator izbranega projekta je Robert Krizančić, projektni vodja v Povodu.

Nina Milošić

Kmetijstvo • Obvezna analiza tal za uveljavljanje subvencij

80 odstotkov kmetov gnoji nepravilno!

Z letošnjim letom bodo ob možnost subvencioniranja vsi tisti kmetje, ki še nimajo opravljene analize tal in na osnovi rezultatov narejenega gnojilnega načrta. »Vsaka kmetija mora imeti vsaj eno analizo tal, za kmetije, ki se ukvarjajo z integrirano proizvodnjo, pa je potrebna analiza tal za vse enote rabe,« pojasnjujejo na ptujski svetovalni službi.

Analiza tal ima dobo veljavnosti pet let za določeno zemljišče, potem jo je potrebno ponoviti. »Dosej je to analizo opravila večina kmetij na našem področju. Več dela kot sama analiza zahteva priprava gnojilnega načrta, saj mora biti v slednjem natančno upoštevano stanje in določeni vsi elementi organskih gnojil s količinami za dobo pet let vnaprej.«

Idealni čas za jemanje vzorcev tal je pred gnojenjem; če je to možno, se lahko opravi tudi v zimskem času, če ni preveč snega oz. preveč zmrzljena zemlja. Vzorci zemlje se jemljejo na različnih globinah: na njivah do globine oranca, na travnikih od 5 do 7 centimetrov globoko, v vinogradih in sadovnjakih pa do 40 centimetrov globoko.

»Namen analize tal je, da s točno določenimi postopki ugotovimo vsebnost posameznega elementa ter ga v primeru pomanjkanja dodamo. Prav tako se z analizo ugotovi tudi presežek kakšnega od elementov, kar lahko blokira druge potrebne elemente, čeprav jih je v tleh dovolj. Po dosegu opravljenih analiz in dobljenih rezultatih opažamo, da le okrog 15 odstotkov kmetov, ki nimajo opravljenih analiz, gnoji pri-

Za analizo tal je potrebno vzeti najmanj dvajset vzorcev zemlje na različnih lokacijah določenega zemljišča.

bližno pravilno. Ko je analiza opravljena, se praviloma način gnojenja spremeni; ali je potrebno drugačno razmerje nitrofoskalov, ali je potrebna drugačna sestava gnojilnih elementov. Kar 80 odstotkov kmetov pa gnoji popolnoma narobe! V približno desetih odstotkih teh primerov gre za prekomerno založenost zemlje in vsako nadaljnje gnojenje pomeni nadaljnje poslabševanje situacije. Zelo veliko analiz je pokazalo prekomerno vsebnost fosforja in kalija v tleh. V takih primerih je v naslednjih petih letih gnojenje nezaželeno oz. škodljivo. V primeru, da se gnojenje nadaljuje, pa se povzroča

dvojna škoda; prvič je to nepotreben strošek, drugič pa se z vsakim dodatnim gnojenjem povzročajo blokade v tleh, s tem se zmanjšuje pridelek in onesnažuje okolje. Viški elementov se namreč lahko izpirajo v podtalnico.«

Sicer se v okviru analize lahko ugotavlja tudi vsebnost humusa (ki naj bi ga bilo vsaj 3 odstotke) ter Ph-vrednost tal: »Predvsem na območju Dravskega polja, kjer je v tleh malo glinenih delcev, je vsebnost humusa odločilna za ohranjanje vlage v tleh. V sušnih letih je namreč humus odločilen dejavnik rodovitnosti. Vsebnost humusa kmetje lahko

povečujejo z organskim do-gnojevanjem, zaoravanjem slame ali t. i. zelenim podrom oz. ozelenitvijo med glavnimi posevkami.«

Kmetje praviloma vzorce zemlje lahko vzamejo sami, in sicer 20 različnih vzorcev na

določenem zemljišču v obliki črke B ali cik-cak. Bolje je vzeeti kakšnega več kot manj.

Cena za eno analizo tal znaša od 4500 do 7500 tolarjev, odvisno od števila analiziranih elementov, cena gnojilnega načrta pa 5000 tolarjev.

SM

Kmetijstvo • Novosti s fitofarmacevtskega področja

S škropivi in embalažo odslej drugače

S prvim januarjem je stopilo v veljavo več novih uredb in pravilnikov na področju kmetijstva; med njimi sta dva, ki se nanašata na uporabo fitofarmacevtskih sredstev in ki nikakor nista zanemarljiva.

»Prvi pravilnik zahteva, da morajo imeti vsi tržni pridelovalci hrane opravljen tečaj in izpit iz uporabe fitofarmacevtskih sredstev ter imeti tudi testirane škropilne naprave.«

Ta dokument bo potreben predvsem zaradi tega, ker brez dokazila o izpitu ne bo možno vlagati zahtevkov za subvencije, drugič pa zaradi omejene nakupa teh sredstev. Letos se predvideva namreč navzkrižna kontrola in če kmetija ne bo imela ustrezno usposobljenega človeka, potem ji bo subvencijska vloga avtomatsko zavrnjena. Sicer je možna nadomestna rešitev, in sicer da opravlja škroljenje druge osebe, lahko sošed, sorodnik ipd. z ustreznim izpitom (potrdilom o opravljenem izobraževanju), vendar mora ta, ki opravlja škroljenje, potem vnesti MID te kmetije, kjer opravlja škroljenje, v register,« pravi Andrej Rebernišek.

Foto: SM
Andrej Rebernišek opozarja vse kmete, da brez ustreznega izpita iz ravnanja s fitofarmacevtskimi sredstvi ne bo možno več dobiti subvencijskega denarja, niti ne bo možno kupovati večjih količin škropiv.

Brez dokazila ne bo možno kupovati škropiv

Druga zelo pomembna novost je omejitev nakupa fitofarmacevtskih sredstev: »Uporabniki bodo odslej pri nakupu teh sredstev morali v trgovini pokazati potrdilo o izpitu oz. izkaznico. Sicer bo nakup še možen tudi brez izkaznice, vendar zgorj v hudo omejih, t. i. »vrtičarskih« količinah, od 10 do 500 gramov. Večjih količin pa brez izkaznice ne bo možno več kupiti. Zato bi opozoril vse tiste, ki so to izobraževanje opravili, naj pazijo na izkaznice, da jih ne bodo zgubili, saj bo to zelo pomemben dokument.«

Tečaj sicer velja tri leta, nato ga je treba opraviti ponovno oz. podaljšati veljavnost. Po treh letih namreč veljavnost propade, kar pomeni, da kmet, ki mu bo ve-

ljavnost propadla, prav tako ne more uveljavljati zahtevkov za subvencije. Še dopušten rok prekoračitve je do enega meseca po treh letih. Ponovitveni tečaj traja le en dan, izpit pa ni potrebno še enkrat opravljati.

Ptujski KGZ je doslej že izobrazil 4500 upravičencev, kar predstavlja veliko večino. Tečaj za »zamudnike« bo organiziran v začetku februarja, zainteresirani pa se v teh dneh lahko prijavijo na sedež svetovalne službe ptujskega KGZ.

Embalažo nazaj v trgovine!

Ob omenjenem pa je na slovenskem trgu z letošnjim letom začela veljati še ena novost.

»Podjetje Slopak je dobilo koncesijo za odvoz uporabljenih embalaž fitofarmacevtskih sredstev, kar pomeni, da je stopil v veljavo pravilnik o vračanju tovrstne embalaže. Ta pravilnik velja tako za tržne pridelovalce kot za vrtičkarje. Hkrati pa to tudi pomeni, da se ta embalaža ne sme več dajati med komunalne odpadke, ampak jo morajo

In če je bilo še vse do konca lanskega leta možno pridobiti subvencijo brez opravljenne analize tal, letos to ne bo več možno, ne glede na to, ali je kmetija v SKOP ali EKO 0 programu.

SM

Štajerski TEDNIK	IZREK SODBE	BLAGO IZ MOČNE VOLNENE PREJE	NEMŠKI NOGOMETĀS NEŠKRA PISATELJICA	PETRA HALC	ITALU FILMSKI IGRALEC (GUIDO)	RADU	KOSITER	KLASIČNO JAPONSKO LUDSKO GLEDALIŠČE	VELIKA GLOBINA, BREZNO
OKRASEK						EVA ZUNTAR	ŽITARICA		
BISTROUEN CLOVEK							KATJA PUŠNIK		
KUBANSKA GLASBENA ZVRST							PETER ŽONTA		
ŠVEDSKA ZNAMKA SNEŽNIH VERIG									
NEŠKRA PLES Z VRTEMENJEM									
NOČNO ZABAVIŠČE									
ALENA ŠMID			IZ ČRK REN + SIR	PREBIVALKA IRIANA					
			INSEKTICID						

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: POSTER, ILIADA, RIBANA, OVIRA, MIR, DANILO, MAN, JOBA, STRAN, SARIN, TRAJNIK, EST, RAZCEFRANKA, GK, EBENI, AL, ATENE, IRENA, LOS, RON, MEH, ORT, GEA, ACA.

SM

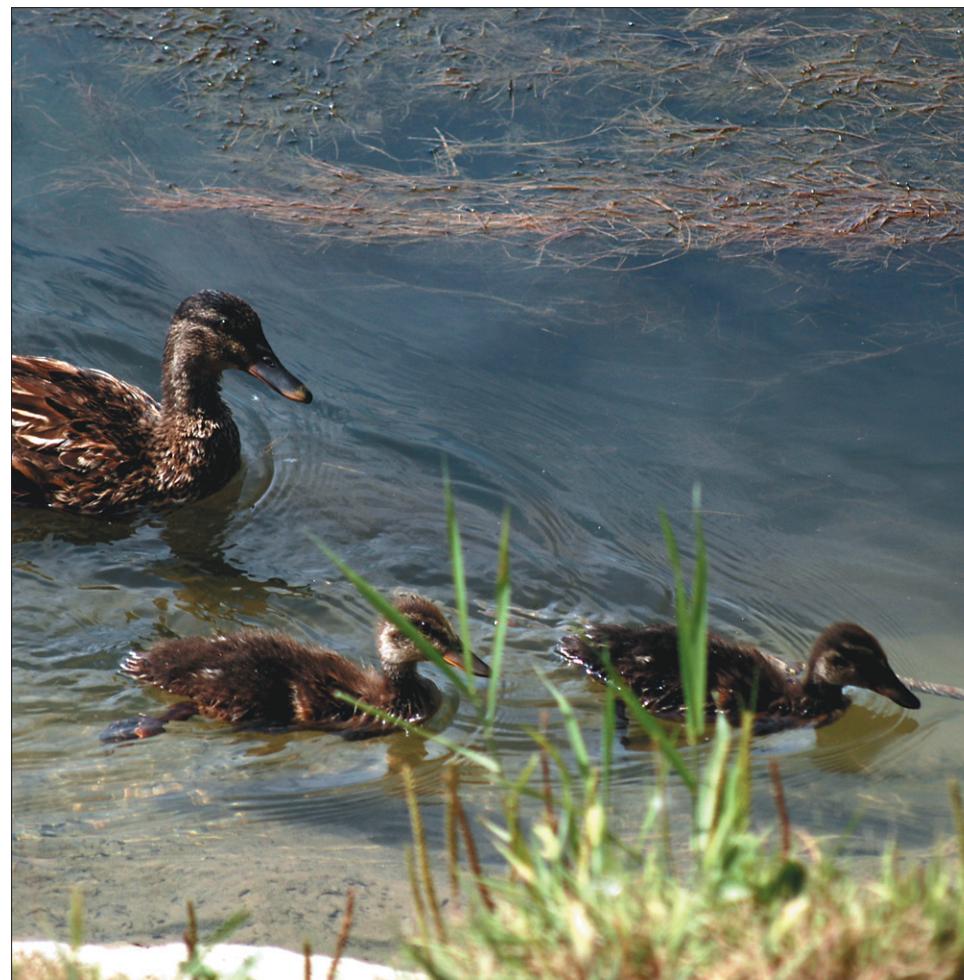
Podravje • 7. občni zbor Zveze lovskih družin Ptuj - Ormož

Strokovno in odgovorno delo zelene bratovščine

Največ škode še vedno povzročajo divji prašiči - Gospodarsko najpomembnejša vrsta divjadi ostaja srnjad, velike pozornosti pa je deležna mala divjad - Predsednik mag. Emilijan Trafela, tajnik mag. Srečko Krope.

Na 7. občnem zboru Zveze lovskih družin (ZLD) Ptuj - Ormož, ki je bil pred koncem leta v lovskem domu Lovske družine (LD) Kidričevo na Zgornji Hajdini pri Ptaju, so obravnavali številna aktualna in odprta vprašanja, s katerimi se soočajo lovci na ptujskem in ormoškem področju. Posebno skrb so namenili obravnavi poročil o delu posameznih komisij zveze, še zlasti komisije za varstvo in gojitev divjadi, ki je pripravila izjemo izčrpno, analitično in strokovno poglobljeno poročilo. Iz njega je mogoče razbrati, da so člani zelene bratovščine z divjadjo in loviščem gospodarili strokovno in predvsem odgovorno. Pri tem so upoštevali tako strokovna navodila pristojnih organov kot tudi bogate izkušnje iz praktičnega dela.

Komisija za varstvo in gojitev divjadi je v bogatem poročilu med drugim izpostavila, da so tudi v zadnjem obdobju upoštevali navodila stroke in vse ukrepe ter naloge lovcev naravnali v prizadevanja za ohranjanje in izboljšanje naravnih pogojev za divjad, pri izvajaju odstrela pa posegali le v tiste lovne vrste divjadi, katerih številčnost je stabilna ali celo v porastu. Upoštevali so načelo ohranjanja, varovanja in vlaganja v okolje za malo (poljsko) divjad in namenili veliko skrb dolgoročnemu urejanju lovišč za zajce, faze in poljske jerebice. Zanje je najbolj odločilno ohranjanje, varovanje in nastajanje novih remiz, ureditev brežin melioracijskih jarkov in reguliranih vodotokov, zasajanje krmnih njiv in podobni ukrepi. Za divje prašiče, ki v naravnem okolju še vedno povzročajo škodo in povzročajo nejedvolo kmetov in drugih uporabnikov kmetijskega prostora, pa lovci izvajajo le dovoljene ukrepe v smislu izgradnje odvračalnih krmilč in dopolnilnega zim-

Lovci si vedno prizadevajo za ohranjanje ravnovesja v naravi.

Foto: M. Ozimec

skega krmiljenja. Odstrel divjih prašičev je še vedno intenziven, pri tem pa lovci dosledno spoštujejo strokovna in etična načela o odstrelu po spolu in starostni strukturi, da bi prišli do primerne številčnosti in jo uskladili z naravnimi možnostmi okolja. Le s premožljivimi strokovnimi ukrepi, vključno z odstrelom (to velja tudi za srnjad) je mogoče prilagoditi številčnost nekaterih vrst možnostim okolja in s tem preprečiti prevelike škode v kmetijstvu (in gozdarstvu) in hkrati tudi nenaravnne izgube divjadi.

Gospodarsko najpomembnejša vrsta divjadi na ptujsko-ormoškem področju je in ostaja srnjad. Številčno stanje te divjadi je stabilno in sodeč

po odstrelu v zadnjih letih celo v porastu. S tem pa se ne strijnajo gospodarji nekaterih LD, ki ocenjujejo, da naj bi bila številčnost srnjadi že v rahlem upadanju. O tem bo treba pripraviti celovite in poglobljene analize. Lani je znašal odstrel srnjadi 1980 živali obeh spolov, skupaj z izgubami (največje so še vedno zaradi povozov na cestah, zaradi klateških psov in zgodnje košnje, pa tudi zaradi krivolova!) pa je znašal 2584 srn in srnjakov. Tudi številčno stanje divjih prašičev je dobro, letni odstrel pa je lani krepko zaostal za načrtovanim. Skupaj so odstrelili le 168 divjih prašičev. V zeleni bratovščini ocenjujejo, da je te divjadi na ptujskem in ormoškem področju še vedno preveč in

zvitorepk (odstrel lisic je bil lani najnižji v zadnjih petih letih), 6 jazbecev, 4 kune zlatice, 60 kun belic, 92 pižmovk in 121 sivih vran.

Vzpodbudni so tudi rezultati na ostalih delovnih področjih ptujsko-ormoške ZLD, še zlasti velja omeniti prizadevanja za nenehno strokovno usposabljanje in izobraževanje lovcev, za uveljavljanje lovске etike in kulture, za razvoj in krepitev lovске kinologije in strelstva. Izvajali so tudi lovni turizem, ki je že od nekdaj zelo razvit. Tuji gostje še vedno največ povprašujejo po odstrelu trofejnih srnjakov, zanimata pa jih tudi odstrel zajcev in fazanov. Zanimiva pri tem je ocena, da se povečuje delež domačih lovskih gostov. Lani je bilo vseh 264, od tega 34 % Italijanov, 27 % Avstrijev in 25 % slovenskih državljanov. V lovišča zahajajo še nemški in švicarski lovski gostje. Skupaj so uplenili 174 srnjakov, 84 poljskih zajcev, 366 fazanov in 136 rac mlakaric.

Na občnem zboru so obravnavali tudi predlog strategije in programa dela organov ZLD Ptuj - Ormož za prihodnje pet-

letno obdobje do leta 2009. Pripravil ga je Izvršni odbor zveze in v obrazložitvi med drugim poudaril, da se uresničevanje Zakona o divjadi in lovstvu ne odvija po dinamiki, kot je določeno v zakonu. Zato je bilo tudi nemogoče predvideti bodoči razplet dogodkov v lovski organizaciji. Pri tem so opozorili še na dogajanje v LZS, zlasti na zaplete okoli sprejemanja pravil in bodoče organiziranosti slovenskega lovstva. Kljub temu so v strategiji izpostavili nekaj poglobitnih strateških usmeritev, in sicer uskladitev pravil ZLD s pravili LZS, pripravo in sprejem potrebnih aktov za delovanje ptujsko-ormoškega LUO, sklic ustanovnega zbora upravljecev lovišč LUO, priprava sporazuma med ZLD in LUO, sodelovanje pri pripravi koncesijskih pogodb za sklenitev in izvajanje koncesije koncesionarjev, urejanje različnih evidenc, sodelovanje pri izdelavi različnih pravilnikov, izdelava analiz in vodenje statistike, izobraževanje in kultura in sodelovanje pri izdelavi strokovnih podlag pri poseganju v okolje divjadi.

Mag. Marjan Toš

Svet Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda
DIJAŠKI DOM PTUJ, Arbajterjeva 6, 2250 Ptuj

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA/RAVNATELJICE

Kandidat/-ka mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja/-ice izpolnjevati splošne zakonske pogoje in posebne pogoje, skladno s 53., 98. in 146. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Ur. I. RS, št. 98/05 – uradno prečiščeno besedilo).

Kandidat/-ke morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Izbrani/-a kandidat/-ka bo imenovan/-a za dobo 5 let.

Predvideni začetek dela bo 1. 2. 2006 oziroma skladno s soglasjem ministra k imenovanju.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, dosedanjih delovnih izkušnjah, kratkim življenjepisom ter programom oziroma vizijo razvoja ter dela zavoda za mandatno obdobje pošljite najkasneje v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Svet JVZ Dijaški dom Ptuj, Arbajterjeva 6, 2250 Ptuj, z oznako »Prijava za razpis za ravnatelja«.

Vsak-a kandidat/-ka, ki izpolnjuje razpisne pogoje, se bo lahko predstavlja v vzgojiteljskemu zboru v ponedeljek, 23. 1. 2006, ob 9. uri v konferenčni sobi Dijaškega doma Ptuj, Arbajterjeva 6, 2250 Ptuj. To obvestilo velja kot povabilo k predstavitvi, zato kandidatom/-kam ne bomo pošiljali posebnih obvestil.

Kandidat/-ke bodo pisno obvestili o izbiri prejeli v zakonitem roku.

Naročite

Štajerski TEDNIK

Vsek naročnik dobí:

- 20% popust pri malih oglasih
- brezplačne priloge Štajerskega tednika (TV okno, Kakovost bivanja, Prva prestava, Moda, Slovenske počitnice, Osebne finance, Kronika leta, Kulinarika...)
- poštna dostava na dom.

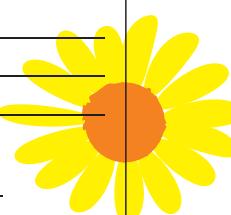
Naročite se še danes
in sodelujte v
tedenskem
nagradjnem žrebanju
Centra aerobike.

www.aerobika.net

z brezplačno prilogo

Priloga: TV okno -
48 barvnih strani TV
sporeda in zanimivosti
iz sveta zabave in glasbe!

NAROČILNICA ZA	Štajerski TEDNIK
Ime in priimek:	_____
Naslov:	_____
Pošta:	_____
Davčna številka:	_____
Telefon:	_____
Datum naročila:	_____
Podpis:	_____

RADIO TEDNIK Ptuj d.o.o.
Raičeva 6
2250 Ptuj

Vsek tenedeljno dogodki iz Spodnjega Podravja
s Prlekijo ter pregled dogajanja v Sloveniji in po svetu.

**Štajerski
TEDNIK** in

nagrajujeta obstoječe in
nove naročnike Štajerskega tednika

**Ta tenedel prejme
osem brezplačnih
obiskov Centra aerobike:**

TAI CHI CHUAN, TREBUŠNI PLES, UDABA ZA MALČKE, SAMOOBRAMBA IN AEROBIKA

IME IN PRIIMEK:

Janko Čuš

NASLOV:

Špindlerjeva 2, 2250 Ptuj

NAGRAJENEC PREJME NAGRADO PO POŠTI.

Prireditvenik**Torek, 10. januar**

16.30 do 18.00 Črešnjevec pri Slovenski Bistrici, Cicibanove urice
 16.30 do 18.00 Leskovec pri Slovenski Bistrici, Cicibanove urice
 17.00 Ormož, Mladinski center, Bralni krožek
 18.30 do 20.00 Ormož, prostori Gimnazije, badminton
 19.00 Maribor, Narodni dom, film Monsters, Incorporated (Pošasti in omare)
 21.00 Maribor, Narodni dom, predavanje Zverine samo v službi, predava Matjaž Kovačič

Sreda, 11. januar

16.30 do 18.00 Pragersko, prostori vrtca, Cicibanove urice
 17.00 Kidričevo, restavracija Pan, Tedenski tematski pogovori
 18.00 Maribor, Narodni dom, Blazno resno zadeti, Desa Muck, za red Pika in izven

Četrtek, 12. januar

16.30 Ormož, center za starejše občane, nastop Pevskega društva Kapljica
 17.00 Ormož, hotel, predavanje, Organizacija in pravice mladih v delovnem razmerju, predava Mira Žličar
 18.00 Ormož, Glasbena šola, koncert učencev Glasbene šole Ormož
 19.00 Ptuj, slavnostna dvorana Knjižnice Ivana Potrča, večer erotičnih aforizmov, Aforizmi za vsako noč
 20.00 Maribor, Narodni dom, Klejt Najt šou, Ptičja gripa, za izven
 21.00 Slovenska Bistrica, Jazz Jam Session

KOLOSEJ Maribor

Torek, 10. januar, ob 17.10 in 21.40 Megla. Ob 16.00, 18.10 in 20.20 Prekletstvo Strahouča. Ob 17.10 in 19.15 Cabos mora umreti. Ob 15.50 in 20.00 Srečkolov. Ob 16.20, 19.00 in 21.40 Zvesti vrtnar. Ob 17.00, 19.10 in 21.20 Kot v nebesih. Ob 22.10 Satanov klan. Ob 21.20 Vesel božič. Ob 15.10, 17.10, 19.00 in 21.00 King Kong. Ob 16.50, 19.10 in 21.30 Nova v družini. Ob 18.00 Prenašalec 2. Ob 15.50, 18.40 in 21.30 Zgodbe iz Narnije: lev, čarownica in omara. Ob 15.40 Film za ženske. Ob 17.20 in 20.30 Harry Potter in ognjeni kelih. Ob 17.50, 20.00 in 22.10 Pogrešana na letalu. Ob 15.00 Morski deček in deklica iz lave. Ob 15.50 Sttri cvetovi.

Sreda, 11. januar, 17.00, 19.20 in 21.40 Megla. Ob 16.00, 18.10 in 20.20 Wallace in Gromit: Prekletstvo Strahouča. Ob 17.10 in 19.15 Cabos mora umreti. Ob 15.50 in 20.00 Srečkolov. Ob 16.20, 19.00 in 21.40 Zvesti vrtnar. Ob 17.00, 19.10 in 21.20 Kot v nebesih. Ob 22.10 Satanov klan. Ob 21.20 Vesel božič. Ob 15.10, 17.10, 19.00 in 21.00 King Kong. Ob 16.40 in 21.30 Nova v družini. Ob 18.00 Prenašalec 2. Ob 15.50, 18.40 in 21.30 Zgodbe iz Narnije: lev, čarownica in omara. Ob 15.40 Film za ženske. Ob 17.20 in 20.30 Harry Potter in ognjeni kelih. Ob 17.50, 20.00 in 22.10 Pogrešana na letalu. Ob 15.00 Morski deček in deklica iz lave. Ob 21.30 Senca preteklosti. Ob 17.10 in 19.20 Odgrobodogroba.

Mali oglasi**STORITVE**

ASFALTIRANJE, TLAKOVANJE dvorišč in parkirišč, nizka gradbena in zemeljska dela. Ibrahim Hasanagič, s. p., Cesta 8. avgusta 18 a, 2250 Ptuj, tel. 041 726 406.

V MEDICINSKEM CENTRU Drava (nad Šparom) so odprli samoplačniško fizioterapevtsko ambulanto, kjer se poslužujejo postopkov, ki pri zdravljenju izkorisčajo dosegke sodobne tehnologije. Informacije in naročanje na tel. 031 671 813. Helena Sok, s. p., dipl. fizioterapeutka.

KMETIJSTVO

KUPIM traktor: IMT, ursos, zetor, torpedo, Štajer. Tel. 041 579 539.

PRODAM drva z možnostjo dostave. Tel. 031 623 356.

BAZEN za mleko, 800 l, za ceno 550.000 SIT, prodam. Tel. 754 01 76

NEPREMIČNINE

PRODAM stanovanjsko hišo v izmeri 300 m² ob Mariborski cesti. GSM 041 390 567.

PRODAM DELAVNICO v izmeri 120 m² in stanovanje 120 m² s pripadajočim parkirnim prostorom ob Mariborski cesti. GSM 041 390 576.

PRODAM gostilno Zelena dolina z ribnikom v Zg. Leskovcu pri Ptaju. GSM 041 390 576.

PTUJ, center, ulični lokal, 50 m², dan v najem ali prodam. Tel. 051 336 307.

3,5-SOBNO stanovanje, 85 m², prodam, Ptuj, Rabelčja vas, 81 tisoč EUR. Tel 040 213 156.

STANOVANJE, Ptuj, center, pričlje, prodam, 72 m², 16 milijonov SIT. Telefon 040 325 669.

PRODAM enosobno stanovanje, 41,60 m², Arbajterjeva ulica, telefon: 0541 634 100.

MOTORNA VOZILA

DO 45 % ZNIŽANJE avtoplaščev. Vulkanizerstvo Zdravko Lamot, s. p., Ulica Svobode 13, Miklavž. Tel. 02 629 62 77

DELO

İŞČEMO varuško v Kidričevem za dva otroka. Tel. 041 641 254.

İŞČEMO regionalnega poslovnega partnerja na distribuciji tehničnega izdelka. Informacije 051 425 082. V & P, d. o. o., Prisoje 8, Koper.

ORFEJCKA PARADA

Vsak četrtek ob 20.00 uri

www.radio-tednik.si

Dve leti že na tvojem grobu svečke gorijo,
 tiki, tiki je naš dom,
 odkar te ni.
 Bolecina neizmerna v prsih tli,
 pa vendar misel nate
 od jutra pa do pozne noči živi.

SPOMIN**Stojanu Mlakarju**
IZ KOČIČ 37, ŽETALE

Bolec in žalosten je spomin na 10. januar 2004, ko smo te za vedno izgubili. Hvala vsem, ki se ga radi spominjate in mu prižigate svečke.

Žalujoči: vsi tvoji, ki te imajo radi

Spomin ...
 Edini, ki ostane
 nad vsem,
 edini cvet, ki ne ovene,
 edini val, ki se ne razbije,
 edina luč, ki ne ugasne.

SPOMIN

Žalosten je spomin na 10. januar 2005, ko se je od nas za vedno poslovila

Frančka Habjanič
IZ LANCOVE VASI 28 A

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu.

Vsi njeni

Solza kane nam iz očesa,
 pred nami je tvoj obraz,
 odsel si tiho, brez slovesa,
 mirno spiš in čakaš nas.

Z žalostjo v srcu sporočamo žalostno vest, da nas je v 82. letu zapustil naš dragi mož, oče, dido in tast

Karlo Klein
upokojeni elektromehanik
Z VIČAVE 66, PTUJ

Na zadnjo pot ga bomo pospremili v sredo, 11. januarja, ob 15. uri iz vežice na novem ptujskem pokopališču.

Žara bo pripeljana v vežico na dan pogreba ob 9. uri.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

RADIOPTUJ
89.8 • 98.2 • 104.3

SPOMIN

10. januarja mineva 5 let žalosti, odkar si nas za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Janko Horvat
IZ BUKOVCEV 116 A

Hvala vsem, ki se jih spominjate in postojite ob njihovem prernem grobu z lepo mislijo ali svečko.

Marija in Anton Belšak
26. 10. 1921 + 19. 8. 1992

Anton Belšak
16. 4. 1921 + 25. 10. 1988

Tvoji najdražji

V SLOVO**Didotu Karlu Kleinu**

Tvoji vnuki Željko, Bojana, Rebeka, Nastja in pravnukinja Ana

V SPOMIN

9. januarja minevajo tri leta žalosti, odkar si nas za vedno zapustila, draga hčerka in sestra

Barbara Kolarč
IZ BUKOVCEV 121/b

Hvala vsem, ki se je spominjate.

SPOMIN

Bolec je spomin na 9. januar, ko si nas prerno zapustil dragi

Jože Širec
IZ ZAKLA 38 B

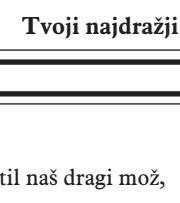
Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in počastite spomin nanj.

V SPOMIN

Tiha bolecina spremlja spomin na 9. januar 2005, ko si nas mnogo prezgodaj zapustila, draga žena, mama, babica, sestra, teta

Matilda Majcen
IZ PODGORCEV 105 A

Hvala vsem, ki postojite ob njenem grobu in prižigate svečke.

Vaši najdražji

Zmagoslavje Avstrijcev in Hrvatov

Po odpovedi sobotne veleslalomske tekme zaradi premehe proge je nedeljsko tekmo v slalomu za 42. pohorsko zlato lisico osvojila Avstrijka Marlies Schild. Po zmagi v Linzu in zagrebškem Sljemenu je nadaljevala svojo zmagovalno serijo in tako slavila že tretjič zapored.

Organizatorji letosnje 42. tekme za pohorsko zlato lisico so imeli veliko smole, saj so kljub izrednim prizdevanjem in dovolj snega, ki pa je bil zaradi previsokih temperatur premehek, predstavniki tekmovalne žirije v soboto, 7. januarja, tuk pred pričetkom tekmo v veleslalomu odpovedali. Razločarjanje Slovencev je bilo toliko veče, saj si je noč pred tem prvo startno številko prižrebal ena izmed največjih favoritjin v tej disciplini, Tina Maze.

Po nočnem boju s snegom je organizatorjem progo uspelo dovolj otrditi, da so

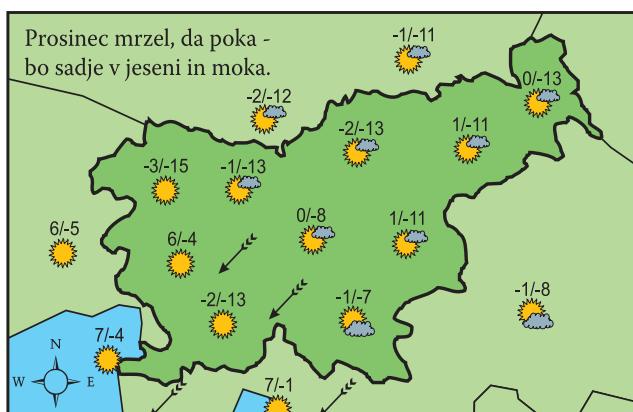
Črnjanka Tina Maze ni skrivala svojega razočaranja.
Foto: M. Ozmeč

lahko naslednji dan, v nedeljo, 8. januarja, slalomsko tekmo izvedli brezhibno. V prvi vožnji je bila najhitrejša Avstrijka **Kathrin Zettel**

Hrvatskih navijačev je bilo letos precej manj, kljub temu pa so s svojo navijaško vnemo še vedno izstopali.
Foto: M. Ozmeč

Napoved vremena za Slovenijo

Danes bo pretežno jasno. Po nekaterih nižinah bo megla ali nizka oblačnost, ki se bo ponekod zadržala večji del dneva. Pihal bo vzhodni veter, na Primorskem šibka do zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od -15 do -7, na Primorskem okoli -3, najvišje dnevne od -4 do 1, na Primorskem okoli 6 stopinj C.

Opeti: V sredo in četrtek bo pretežno jasno. Ponoči in dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost, ki se bo ponekod zadržala ves dan. Jutra bodo hladna. Na Primorskem bo še pihala šibka burja.

M. Ozmeč

Na nedeljski slalomski tekmi se je v ciljni strmini zbralok okoli 10.000 obiskovalcev.
Foto: M. Ozmeč

sedma Francozinja Laure Pueugnot itd.

Med manj kot 10.000 obiskovalci si je nedeljsko slalomsko tekmo ogledal tudi predsednik slovenske vlade Janez Janša, ki je podelil

Prve tri najboljše letosnje lisičke (z desne) Janica Kostelic, Marlies Schild in Therese Borsen.
Foto: M. Ozmeč

Osebna kronika

Rodile so: Petra Kranjec, Večeslavci 16, Rogašovci – Zaro; Metka Matjašič, Slovenja vas 48, Hajdina – Niko; Adela Pisjak Bali, Zgęčeva 4, Ptuj – Bruna; Valerija Cebek, Sela 2, Lovrenc na Dravskem polju – Gašperja; Bojana Plajnšek, Zabovci 6/b, Markovci – Jana; Erna Gojkošek, Trnovec 1/a, Lovrenc na Dravskem polju – Kajo; Klavdija Zelenik, Spuhla 138, Ptuj – Evo; Marjeta Hanžek, Dragonja vas 40, Cirkovce – Klaro; Janja Škorjak, Vršna vas 17, Pristava pri Mestinju – Primož; Katja Mlakar, Veliki Vrh 50, Cirkulane – Tamaro; Sonja Polajzer, Bolečka vas 3/a, Ptujsko Gora – Lano; Bojana Veršič, Spuhla 116/a, Ptuj – Tio; Romanca Turnšek, Žamenci 9, Dornava – Tihna; Marija Mikolič, Tlake 20, Rogatec – Niko; Aleksandra Spurej, Videm 4/d – Jana; Sonja Lukman, Kog 113 – Amadeja.

Poroka – Ptuj: Ilij Kopljari, Rozga 48, Hrvaska in Viktorija Šenkij, Podvinici 95/a.

Umrli so: Alojzija Lah, Podgorci 88, umrla 29. decembra 2005; Elizabeta Novak, Lahanici 39, umrla 29. decembra 2005; Treza Petek, Mezgovci ob Pesnici 69, umrla 1. januarja 2006; Cecilija Medved, Cirkovce 71, umrla 29. decembra 2005; Urša Pišek, Apače 44, umrla 31. decembra 2005; Martin Šmigoc, Kjezeru 3, Ptuj, umrl 2. januarja 2006; Marija Kokot, Turški Vrh 29, umrla 1. januarja 2006; Emica Varžič, Stanečka vas 1, umrla 30. decembra 2005; Zvonko Klajderič, Mežanova ul. 18, Ptuj, umrl 29. decembra 2005; Janez Narat, Kupčniki Vrh 4, umrl 29. decembra 2005; Karl Bedrač, Žigrova ul. 2, Ormož, umrl 30. decembra 2005.